

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Handboek *RVB* BOEI-inspecties

Deel 2e Beeldende kunst

Voorwoord

Dagelijks worden er wereldwijd inventarisaties en inspecties binnen beheerobjecten uitgevoerd. Er is in de loop der jaren een diversiteit ontstaan aan systemen en filosofieën over inventariseren en inspecteren. Bij elke introductie van een nieuw systeem of filosofie groeide ook de roep naar transparantie en uniformiteit.

In 2009 heeft het Rijksvastgoedbedrijf - met de introductie van de integrale inspectie systematiek - gezorgd voor een trendbreuk in de wereld van inspecteren. Met de introductie van het handboek RgdBOEI-inspecties heeft het RVB het integraal uitvoeren van inspecties geïntroduceerd.

Het handboek bestaat uit drie delen:

Deel 1 - Algemeen beschrijving van beleid en inspectiemethode voor de BOEI thema's brand, onderhoud, energie & duurzaamheid en inzicht in voldoen aan wet- en regelgeving.

Deel 2a – Bouwkunde
Deel 2b - Elektrotechniek discipline specifieke beschrijving voor de integraal inspecteur vastgoed en spitst zich toe op het verzamelen van objectieve en betrouwbare inspectiegegevens per BOEI thema.
Deel 2c - Werktuigbouw
Deel 2d - Transport
Deel 2e – Beeldende kunst

Deel 3 – van inspectie naar ISHP beschrijving voor de integraal adviseur vastgoed en spitst zich toe op de totstandkoming van een instandhoudingsplan (ISHP).

Voor u ligt het handboek deel 2e, de discipline specifieke beschrijving voor het inventariseren en inspecteren van beeldende kunst. Voordat u met dit handboek aan de slag kunt gaan dient u eerst kennis te hebben genomen van deel 1 – Algemeen – van dit handboek.

Het handboek is in samenwerking met een klankbordgroep tot stand gekomen. Hierbij aangetekend, het is en blijft mensenwerk! Mocht u feedback willen geven op het handboek dan kan dit via onze site - www.rijksvastgoedbedrijf.nl/contact.

Ik wil mijn speciale dank uitspreken aan dhr. Carel Staas (gepensioneerd voormalig collega RVB) en dhr. Wim van Dijk (T.T.A.), die deze eerste editie van het Handboek deel 2e hebben vervaardigd. Ook gaat mijn dank uit naar het cluster Kunst en Monumenten van de afdeling ECT, in specifieke naar Janine Schulze en Annemarieke Leendertz voor hun expertise en inbreng over Beeldende Kunst in beheer van het RVB.

Directie Vastgoedbeheer,
Afdeling Technisch Beheer,
Sectie Werkvoorbereiding,
Cluster Implementatie wet & regelgeving
van het Rijksvastgoedbedrijf

Ing. V.A. Faesen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	8
1.1	Doel handboek	9
2	Beeldende kunst	10
2.1	Inleiding	11
2.2	Inspecties beeldende kunst ten behoeve van beheer en onderhoud	11
2.3	Inspecties beeldende kunst; middelen voor objectieve registratie en beoordeling	12
3	Format inspecteren kunstvoorwerpen	14
3.1	Inleiding	15
3.2	Indeling kunstvormen	15
3.3	Aanwijzingen voor registreren, omschrijven en beoordelen van kunstvoorwerpen	25
3.4	Gangbare hulpmiddelen	27
4	Het beschrijven en inspecteren van kunstvoorwerpen	28
4.1	Inleiding	29
4.2	Technieken vlak (1)	29
4.2.1	Overzicht van kunstvoorwerpen	29
4.2.2	Omschrijving van bouwdelen en afbakening	29
4.2.3	Registratiemethode	30
4.2.4	Relevante inspectiepunten	30
4.2.5	Gebreken	31
4.2.6	Genormeerde conditie-omschrijving vlakke technieken (1)	32
4.3	Technieken vlak (2)	35
4.3.1	Overzicht van kunstvoorwerpen	35
4.3.2	Omschrijving van bouwdelen en afbakening	35
4.3.3	Registratiemethode	35
4.3.4	Relevante inspectiepunten	35
4.3.5	Gebreken	36
4.3.6	Genormeerde conditie-omschrijving vlakke technieken (2)	37
4.4	Techniek ruimtelijk	40
4.4.1	Overzicht van ruimtelijke kunstvoorwerpen	40
4.4.2	Omschrijving van bouwdelen en afbakening	40
4.4.3	Registratiemethode	41
4.4.4	Relevante inspectiepunten	41
4.4.5	Gebreken	42
4.4.6	Genormeerde conditie-omschrijving Techniek Ruimtelijk	43
4.5	Materiaal specifiek	46
4.5.1	Overzicht van ruimtelijke kunstvoorwerpen	46
4.5.2	Overzicht van kunstvoorwerpen	46
4.5.3	Registratiemethode	46
4.5.4	Relevante inspectiepunten	47
4.5.5	Gebreken	48
4.5.6	Genormeerde conditie-omschrijving Materiaal specifiek	49

4.6	Technologie	52
4.6.1	Overzicht van kunstvoorwerpen met gebruik van technologie	52
4.6.2	Overzicht van kunstvoorwerpen	52
4.6.3	Registratiemethode	52
4.6.4	Relevante inspectiepunten	52
4.6.5	Gebreken	53
4.6.6	Genormeerde conditie-omschrijving	54
4.7	Toegepaste kunst	56
4.7.1	Overzicht van vormgevingskunst	56
4.7.2	Overzicht van kunstvoorwerpen	56
4.7.3	Registratiemethode	56
4.7.4	Relevante inspectiepunten	56
4.7.5	Gebreken	57
4.7.6	Genormeerde conditie-omschrijving	58
4.8	Overige kunstuitingen	61
4.8.1	Overzicht kunstvoorwerpen	61
4.8.2	Overzicht van kunstvoorwerpen	61
4.8.3	Registratiemethode	61
4.8.4	Relevante inspectiepunten	61
4.8.5	Gebreken	62
4.8.6	Genormeerde conditie-omschrijving	63
5	Onderhoudscycli kunstvoorwerpen	64
6	Standaard Bouwdelen Lijst (SBL)	66

1

Inleiding

1.1 Doel handboek

Rijksvastgoedbedrijf

Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) is de vastgoedorganisatie van en voor de Rijksoverheid. Het bedrijf is verantwoordelijk voor het beheer en de instandhouding van een van de grootste en meest diverse vastgoedportefeuilles van Nederland. De portefeuille bestaat uit kantoren, kazernes, vliegvelden, defensie(oefen)terreinen, ministeries, havens, belastingkantoren, gevangenissen, rechtbanken, monumenten, musea en paleizen.

inspectie en advies

Om de beheertaken goed te kunnen uitvoeren moet het Rijksvastgoedbedrijf objectieve en betrouwbare gegevens hebben over de technische staat van het vastgoed en de infrastructurele werken. Deze gegevens worden periodiek aangeleverd door inspecteurs. Adviseurs verwerken deze gegevens in een Instandhoudingsplan (ISHP). Het ISHP is voor het Rijksvastgoedbedrijf een belangrijke pijler voor de uitvoering van zijn beheertaken.

In het ISHP worden alle onderhoudsactiviteiten van de vakgebieden Bouwkunde, Elektrotechniek, Werktuigbouwkunde, Transporttechniek, Infrastructuur en Beeldende Kunst opgenomen en op basis van prioriteit gepland. Voor Beeldende kunst heeft het Rijksvastgoedbedrijf er bewust voor gekozen deze taak te beleggen bij haar eigen medewerkers.

inspectiemethode in handboek

Het RVB heeft een methode ontwikkeld die borg staat voor het verzamelen van objectieve en betrouwbare inspectiegegevens. Deze inspectiemethode is in het handboek RVB-BOEI vastgelegd. Het handboek biedt inspecteurs alle instructies en achtergrondinformatie die nodig zijn om inspecties volgens de voorgeschreven methode te kunnen uitvoeren.

handboek in 3 delen

Het handboek RVB-BOEI bestaat uit drie delen. Deel 1 is algemeen en bestemd voor zowel de (vastgoed- en/of beeldende kunst) inspecteur als –adviseur. De in deel 1 beschreven inspectiemethode stelt de inspecteur in staat om aan de eisen van objectiviteit en betrouwbaarheid te kunnen voldoen. Deel 2 is disciplinespecifiek en ontwikkeld voor de inspecteur. Voor elke discipline is een apart deel 2 (deel 2a, deel 2b etc.) beschikbaar. De aan Infrastructurele werken gebonden disciplines volgen later. In een volgende uitgave wordt het handboek met deze disciplines uitgebreid. Deel 3 spitst zich toe op de totstandkoming van een rapportage over het instandhoudingsplan en is bestemd voor de (vastgoed-) adviseur.

Overzicht deel 2e

In dit deel behandelen we een bijzondere groep van bouwdelen: de bij een gebouw behorende kunstvoorwerpen. Systematische inspectie van deze kunstvoorwerpen is van recente datum en werd tot dusver buiten de integrale onderhoudsinspecties om uitgevoerd. In dit handboek is de grondslag gelegd voor beeldende kunstinspecties als onderdeel van de Integrale Onderhoudsinspecties. Beeldende kunst wordt daarbij beschouwd als een afzonderlijk, gespecialiseerd vakgebied dat overlap heeft met disciplines als bouwkunde en elektrotechniek/elektronica.

Dit deel behandelt het inventariseren en inspecteren vanuit het vakgebied Beeldende Kunst met onderhoud als exclusieve invalshoek.

Hoofdstuk 2 geeft een korte inleiding op de zogenoemde percentage regeling en de rol van inspecties beeldende kunst. Hoofdstuk 3 beschrijft een vast format van aanwijzingen voor het inspecteren en beoordelen van kunstvoorwerpen uit de standaard bouwdelen lijst (SBL; zie hoofdstuk 6). In de vervolghoofdstukken wordt het vaste format van aanwijzingen toegepast op kunstvoorwerpen (hoofdstukken 3 en 4).

2

Beeldende kunst

2.1 Inleiding

De verzameling beeldende kunst is zeer divers in verschijningsvorm en in het gebruik van materialen en technieken. Sommige zijn volledig geïntegreerd in de architectuur en maken deel uit van bouwdelen, terwijl andere beeldende kunstvormen meer of minder op zichzelf staan.

De noodzaak van onderhoud i.c. restauratie aan kunstvoorwerpen moet blijken uit periodieke inspecties die naar analogie van de algemeen technische onderhoudsinspecties worden uitgevoerd (2.2). Het daarbij aangewezen instrumentarium is afgeleid van het referentiekader voor onderhoudsinspecties (2.3).

2.2 Inspecties beeldende kunst ten behoeve van beheer en onderhoud

inspecties beeldende kunst als integraal onderdeel

Inspecties beeldende kunst waren lange tijd een verwaarloosd terrein. Van een systematische inspectie ten behoeve van planmatig onderhoud van verworven kunstvoorwerpen was hoegenaamd geen sprake. Het streven om inspecties beeldende kunst op te nemen in de integrale vastgoedinspecties is van recente datum. De start hiervan was in 2009 toen een groot deel van het kunstbezit voor het eerst methodisch is geïnspecteerd bij wijze van o-meting. De resultaten hiervan, inclusief de voorgestelde onderhoudsmaatregelen, zijn terug te vinden in het RVB vastgoed informatiesysteem.

Inspecties beeldende kunst maken nu deel uit van de integrale onderhoudsinspecties en moeten de eventuele gebreken/schades van kunstvoorwerpen aan het licht brengen en naar analogie van de algemene onderhoudsinspecties periodiek een onderhoudstoestand/-voorraad van de aanwezige kunstvoorwerpen opleveren.

objectmanager

Na oplevering van het beeldende kunstwerk is de objectmanager verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud. Het uit te voeren beheer en onderhoud wordt uitgevoerd volgens de vigerende taakverdeling voor kantoren / (bijzonder) specialties. Beheer en onderhoud vinden plaats op basis van een beheer- en onderhoudsplan dat de objectmanager na oplevering van een beeldende kunstwerk ontvangt van de projectmanager. De objectmanager bespreekt op zijn beurt met de gebruiker het dagelijks beheer. De uitkomsten van de inspecties beeldende kunst i.c. de onderhoudstoestand en -voorraad van de aanwezige kunstvoorwerpen worden door de objectmanager opgenomen in het instandhoudingsplan (ISHP) zodat er planmatig onderhoud plaats kan vinden. Afhankelijk van de ernst van de geconstateerde gebreken kunnen of moeten daarbij erkende restauratoren worden ingeschakeld.

gebruiker

De gebruiker wordt conform de vigerende taakverdeling betrokken bij de uitvoering van het dagelijks beheer van de beeldende kunst. Hiertoe heeft de gebruiker een concept Meerjarig Onderhouds- en Investeringsplan (MOIP) ontvangen van de Assetmanager.

2.3 Inspecties beeldende kunst; middelen voor objectieve registratie en beoordeling

bijzondere bouwdelen

In het handboek beschouwen we kunstvoorwerpen als bijzondere bouwdelen die evenals bouw- en installatiedelen na verloop van tijd gebreken en (mechanische) schade kunnen oplopen door veroudering, blootstelling aan licht of weer en wind, aanrakingen, vandalisme, etc. Schoonmaak- en technisch onderhoud – zowel dagelijks als planmatig – zijn dan ook nodig om de technische en artistieke kwaliteit van de kunstvoorwerpen te kunnen behouden.

beschermd

Kunstvoorwerpen komen nog het meest overeen met bouwdelen van monumenten; in principe is vervanging en vernieuwing van onderdelen niet aan de orde. Herstel van serieuze en ernstige schade en gebreken of hardnekkige vervuiling is voorbehouden aan restauratoren, zeker bij kwetsbare en kostbare kunstvoorwerpen.

Het auteursrecht vervalt na 70 jaar te rekenen vanaf het sterfjaar van de maker van het kunstwerk. Gedurende die periode beschermt de Auteurswet de kunstvoorwerpen tegen onzorgvuldigheid in geval van verplaatsing, bewerking, afstoting (in sommige gevallen vernietiging) of ongeoorloofde exploitatie van het kunstwerk, zonder toestemming van de erfgenamen kunstenaar of diens rechthebbenden, of de Staat (de Nieuwe Erfgoedwet).

aanvullende middelen

De inspectiemethodiek die geldt voor onderhoud in het algemeen, is in aangepaste vorm en rekening houdend met de beschermde status van kunstvoorwerpen, ook van toepassing op de inspecties beeldende kunst. Hiervoor stelt dit handboek aanvullende middelen beschikbaar:

- Voor beschrijvingsdoeleinden (de inventarisatie) is in de standaard bouwdelenlijst (SBL) een groep opgenomen van kunstvormen waarin de verschillende verworven kunstvoorwerpen (van schilderij tot installatie) kunnen voorkomen;
- Voor de registratie van gebreken/schades is per kunstvorm een overzicht van geringe, serieuze en ernstige gebreken beschikbaar;
- Voor de beoordeling van de conditie van kunstvoorwerpen wordt een algemeen referentiekader geschetst waarin per kunstvorm zes conditieniveaus worden omschreven.

3

Format inspecteren kunstvoorwerpen

3.1 Inleiding

De aanwijzingen voor het inspecteren (inventariseren, beoordelen en rapporteren) van kunstvoorwerpen staan in een vast format. Hier wordt het gehanteerde format nader toegelicht.

In paragraaf 3.2. wordt een indeling van kunstvormen gepresenteerd. De indeling geldt als uitgangspunt bij het inventariseren en beschrijven van kunstvoorwerpen. Het format van aanwijzingen staat in paragraaf 3.3. In de slotparagraaf (3.4) vermelden we de gangbare hulpmiddelen voor een grondige inspectie van kunstvoorwerpen

3.2 Indeling kunstvormen

eisen aan en kenmerken

De indeling en labeling moeten toereikend zijn voor de inventarisatie van de aangekochte en nog te verwerven kunstvoorwerpen in het kader van de percentageregeling. De ontwikkelde indeling heeft echter niet de pretentie alle denkbare beeldende kunst in groepen te kunnen onderbrengen. Conform de hiërarchie in de SBL is er een onderscheid gemaakt tussen het bouwdeelniveau en het specificatieniveau. De inventarisatie, beschrijving en inspectie van kunstvoorwerpen heeft plaats op het niveau van de bouwdelen; het specificatieniveau wordt benut voor een nadere toelichting op kunstvoorwerpen afzonderlijk.

Een verdergaande hiërarchisering in processen en functies zoals bij de bouw- en installatiedelen in de SBL is weggelaten. De hier bedoelde processen en functies zijn immers niet van toepassing op de kunstvoorwerpen. Een uitzondering vormen kunstvoorwerpen die tegelijkertijd een functie als bouwdeel vervullen, bijvoorbeeld hoekstenen, glas-in-lood ramen, mozaïekvloeren e.d. Daarnaast zijn er kunstvoorwerpen die letterlijk niet los gezien kunnen worden van bouwdelen: tegelwanden, muur- en plafondschilderingen, reliëfs e.d. De eventuele functionele aspecten van beeldende kunst komen bij Bouwkunde (deel 2a) aan bod.

Voor kunstvoorwerpen blijft ook het hoogste niveau in de SBL, de zogenoemde 'pijlers' uit het Bouwbesluit onvermeld. In een aantal gevallen kan veiligheid in het geding zijn, bijvoorbeeld als de bevestiging van een metaalplastic aan het plafond beschadigd is, maar de toepasbaarheid van de pijlers is te beperkt om ze in een indeling van kunstvormen op te nemen.

de indeling

Voor het beschrijven en inspecteren van beeldende kunst onderscheiden we in totaal 16 kunstvormen (exclusief een restcategorie). In tabel 3.1 staat het overzicht

Tabel 3.1 Groepen en haar kunstvormen

A Techniek vlak (1)	B Techniek vlak (2)	C Techniek ruimtelijk	D Materiaal specifiek	E Technologie	F Toegepaste kunst	G Overige
1. Schilderij / paneel 2. Tekening 3. Grafiek / collage 4. Foto	5. Wand- en plafondschildering 6. Mozaïek / intarsia	7. Sculptuur / plastiek 8. Reliëf 9. Installatie	10. Keramiek 11. Glaskunst / Glazenierkunst 12. Textiel - kunst	13. Lichtkunst 14. Audio visuele kunst en nieuwe media	15. Interieur vormgeving 16. Landschaps- kunst / terrein vormgeving	17. Overige kunstvormen

toelichting

Bij elk groep (A t/m G) zijn verdergaande onderscheidingen gemaakt die aanwijzingen geven om individuele kunstvoorwerpen in de toelichting te typeren. Voor zover van toepassing worden bij de onderscheiden kunstvoorwerpen ook gangbare subbouwdeelen ('supplies') opgesomd. Die zijn weliswaar meestal ondergeschikt, maar vervullen niettemin belangrijke functies om het kunstvoorwerp goed tot zijn recht te laten komen, stabiel te kunnen neerzetten, te kunnen uitlichten etc.

De indeling is robuust en moet een overzichtelijke en efficiënte inventarisatie van groepen kunstvoorwerpen in en bij RVB gebouwen mogelijk maken. De gevallen waarin groepen elkaar niet uitsluiten zijn expliciet aangewezen in N.B.'s. De onderscheiden kunstvormen staan gedefinieerd in hoofdstuk 4.

A. Technieken vlak (1)

N.B.: Met uitzondering van 'vlakke' technieken waarbij keramiek, glas of textiel zijn toegepast.

1. Schilderij/paneel

2. Tekening

3. Grafiek/collage

4. Foto

1. Schilderij/paneel	
specificaties	Canvas/Linnen Hout Papier/karton Anders (w.o. katoen, jutte, plexiglas, metaal) Olieverf/Acryl tempera alkyd Aquarel Gouache (dekkende waterverf)/ Gemengd (w.o. verf en krijt) Subboudelen Lijst (hout, metaal, kunststof, in box) Passe-partout (museum-)glas Plexiglas Ophangstelsel verlichting overige (o.a. vitrine)
2. Tekening	
<i>Zie verder schilderij voor de subboudelen lijst, passe-partout, glas en ophanging.</i>	
specificaties	Papier Karton Anders Grafiet/Conté Houtskool Krijt Pastel Inkt Anders
3. Grafiek / collage	
<i>Zie verder schilderij voor de subboudelen lijst, passe-partout, glas en ophanging.</i>	
specificaties	Papier Karton Hout Glas Textiel Anders Ets, gravure (diepdruk) Houtsneede (hoogdruk) Litho (vlakdruk) Zeefdruk Intaglio

4. Foto

Zie verder schilderij voor de subbouwdelen lijst, passe-partout, glas en ophanging.

N.B.: Op een (lcd-) scherm getoonde digitale of gedigitaliseerde foto's vallen in rubriek elektronische kunst (zie hierna).

specificaties

Papier
Linnen
Katoen
Foamboard
Hout
Glas
Plexiglas
Forex
Dibond
Zwart-wit
Kleur
Lenticulair

B. Technieken vlak (2)

N.B.: Onderscheid met A. betreft vaste ondergrond (bouwdelen als muur, gewelf/ plafond en vloer)

5. Wand- en plafondschildering

6. Mozaïek/intarsia

5. Wand- en plafondschildering	
specificaties	Baksteen/Beton Gips/pleister Hout Anders Wand-/gevelschildering Plafondschildering Sgraffito Graffiti Combinatie met o.a. reliëfs Anders (deur, poort e.d.)
6. Mozaïek/intarsia	
specificaties	Natuursteen Baksteen Hout Glas Keramik Tegelmozaïek Linoleum Los/vast Wand/muur vloer

C. Technieken ruimtelijk

N.B.: Met uitzondering van 'ruimtelijke' kunstvoorwerpen van textiel, keramiek of glas (zie Materiaalspecifiek)

7. Sculptuur/Plastiek

8. Reliëf

9. Installaties

7. Sculptuur/Plastiek	
specificaties	Hout (incl. multiplex) (hard-)steen Beton Gips Metaal (o.a. rvs, brons, koper, blik) Kunststof (o.a. PU, polyester) Karton Anders Plastiek (gevormd) Sculptuur (uitgesneden, gehakt e.d.) Beeld/portret (vrijstaand) Mobile ('vrij hangend') Assemblage (samengesteld) Overige (o.a. kinetisch) Subboudelen Sokkel (o.a. hardsteen, beton, metaal, hout) verankering ophangstelsysteem
8. Reliëf	
specificaties	Hout (Bak-)steen Beton Metaal/brons Kunststof Verzonken of hol (en creux) Hoog (haut) Laag (bas) Wand-, gevel- of hoekreliëf (-sculptuur) Wapenschild Plafondreliëf Overige (bijv. medaillon) subboudelen lijst vitrine ophangstelsysteem

9. Installaties

N.B.: Zogenaemde 'lichtinstallaties' rekenen we tot de lichtkunst. Ruimtelijke kunstobjecten die betrekkelijk eenduidig zijn in mediumtoepassing (bijv. video) en materiaalgebruik (bijv. metaal, steen of glas) worden ingedeeld in andere disciplines, met name Sculptuur/plastiek. Dit om een te brede nauwelijks te definiëren verzameling van kunstobjecten te voorkomen.

specificaties	Hout (incl. multiplex) (hard-)steen Beton Gips Glas Keramik Textiel Karton Afval Metaal (o.a. rvs, brons, koper, blik) Kunststof (o.a. PU, polyester) Anders (o.a. natuurrubber)
---------------	---

D. Materiaalspecifiek

10. Keramiek

11. Glaskunst /Glazenierkunst

12. Textielkunst

10. Keramiek <i>N.B.: zie ook Mozaïek / Intarsia</i>	
specificaties	kleisoorten Aardewerk/porselein/terracotta Geglazuurd (hard-)steen Keramiek Tegeltafel/glazuurschildering
11. Glaskunst/Glazenierkunst <i>N.B.: Met uitzondering van geëts glas (zie grafische kunst)</i>	
specificaties	(melk-)glas Kristalglas glaskunst glazenierskunst Glasobjecten/-plasticen Spiegels Glasapliques Glas-in-lood Glas-in-beton Glas-in-metaal Brandschildering glasfusie (gekleurde) folie gezandstraald
12. Textielkunst	
specificaties	Wol Zijde Linnen Katoen Anders Tapijt Wandkleed/gobelin Kamerscherms Gordijnen/zonwering Anders (w.o. reliëfs, bekleding van objecten)

E. Technologie

13. Lichtkunst

14. Audiovisueel kunst en nieuwe media

13. Lichtkunst	
specificaties	gloeilampen neon TL Halogeen Led Lichtobject/-sculptuur (binnen/buiten;vrijstaand, hangend) lichtenvironment Anders
14. Audiovisueel kunst en nieuwe media	
<i>N.B.: Met uitzondering van computergestuurde lichtkunst (zie hiervoor) en afbeeldingen (o.a. digitale screenprints) die met behulp van een computer zijn gemaakt (zie hiervoor: grafiek).</i>	
specificaties	Video Audio Anders Digitale screenprint Interactieve kunst Gecombineerd/anders Apparatuur/hardware Software/programma's

F. Toegepaste kunst

15. Interieur Vormgeving

16. Landschapskunst / terrein Vormgeving

15. Interieur Vormgeving	
<i>N.B.: Lichtdesign wordt gerangschikt onder lichtkunst; tapijten onder textielkunst.</i>	
specificaties	(hard-)steen Hout Metaal kunststof Interieurdesign Produktdesign (toegepaste kunst) Meubilair Anders
16. Landschapskunst / terrein Vormgeving	
<i>N.B. Fonteynen worden gerangschikt onder plastieken/sculpturen</i>	
specificaties	hout Baksteen Beton Tegels Metaal Terreindesign Tuin Patio Speelplaats Anders Produktdesign (toegepaste kunst) meubilair Afscheiding Hek Toegangspoort Anders

G. Overige

Alle kunstvorm welke nog niet bij bovenstaande kunstvormen zijn beschreven vallen hier onder.
Bijvoorbeeld: performances.

3.3 Aanwijzingen voor registreren, omschrijven en beoordelen van kunstvoorwerpen

inventariseren/beschrijven van kunstvoorwerpen

1. Overzicht van bouwdelen

Maak een registratie van de aanwezige kunstvoorwerpen aan de hand van de SBL.

2. Omschrijving van de bouwdelen en afbakening

Omschrijf het kunstvoorwerp met behulp van de specificaties en geef aan wat wel en niet tot het voorwerp wordt gerekend.

3. Registratiemethode

Vermeld in kolomvorm de meetmethode en annotaties bij de bouwdelen. Vereenvoudig zodoende het zoekwerk.

N.B.: Een nauwkeurige, goed gedocumenteerde inventarisatie van de aanwezige kunstvoorwerpen is van evident belang. Een gebrekkige inventarisatie leidt (op termijn) tot informatieverlies met mogelijk negatieve consequenties voor het kunstvoorwerp. In het ergste geval verdwijnen er onderdelen die door gebrek aan informatie niet meer kunnen worden geïdentificeerd en achterhaald.

inspecteren

4. Relevante inspectiepunten

Maak gebruik van de vermelde relevante inspectiepunten.

N.B.: De vermelde inspectiepunten zijn niet voor elke situatie uitputtend. Er kunnen inspectiepunten relevant zijn die hier niet staan vermeld!

gebreken registratie

5. Gebreken aan het kunstvoorwerp

Gebreken/tekortkomingen worden in de regel toegeschreven aan kunstvoorwerpen. Er kunnen zich situaties voordoen dat het kunstvoorwerp (nog) geen gebreken vertoont, maar zich wel in een ruimte bevindt die (op termijn) schadelijk kan zijn voor het kunstvoorwerp. Denk aan luchtkwaliteit, overmatig licht, verkeerde vochtigheid, verkeerde temperatuur e.d. In deze gevallen moeten de gebreken/tekortkomingen toegeschreven worden aan de ruimte/plaats van het kunstvoorwerp (zie ook tabel 3.3.)

Tabel 3.3: Voorbeelden van schade aan materialen van kunstvoorwerpen veroorzaakt door vervuiling en andere omgevingsfactoren

materiaal	schade/verval	luchtvervuiling	omgevingsfactoren
metalen	Corrosie/aanslag	Zwavel dioxide, zuurgassen	Water, zuurstof, zouten
steen	Erosie/verkleuring, aanslag (algen/mos)	Idem	Water, temperatuur, zouten, trillingen, micro-organismen, koolstofdioxide
hout	Splijten, kromtrekken, rot, houtworm		Temperatuur, water/vochtigheid, ongedierte
verf	Erosie/craquelé, kale plekken, /verkleuring	Zwavel dioxide, ozon, waterstofsulfide, zwevende deeltjes/fijnstof	Water, zonlicht, micro-organismen
textiel	Verzwakte vezels, 'weer' / schimmels	Zwavel dioxide, stikstofoxide, zwevende deeltjes	Water, zonlicht, ongedierte
papier	Vergeling/verbrossing	Zwavel dioxide	Vocht, licht, micro-organismen, ongedierte
keramiek	Oppervlakteschade, breuk/ barst	Zuurgassen	Vocht

Belangrijke veroorzakers van schade/gebreken ('agents of deterioration') aan kunstvoorwerpen staan in tabel 3.4

Tabel 3.4: Veroorzakers van schade/gebreken aan kunstvoorwerpen

risico/bedreiging	schade/gebrek	oorzaak
mensen	Breuk, kras, scheur, graffiti, vernieling, diefstal	Onhandigheid, ondeskundigheid, gebrekkige opslag weinig supervisie,
Relatieve vochtigheid (RV)	Hoge RV: schimmelgroei, corrosie; Lage RV: verbrossing Wisselende RV: krimpscheuren, bobbelen, zwellen, kromtrekken	Weersomstandigheden, slechte klimaatbeheersing /ventilatie, bedrijfsproces, e.d.
temperatuur	Hoge C: verbrossing Wisselende C: scheuren, splijten, zwellen, kromtrekken	Idem
licht	Vervagen, verkleuren, verbrossen, uiteenvallen	Overmatig zon- of kunstlicht, plaatsing kunstvoorwerpen, gebrek aan filters/blinding
'ongedierte'	Aanvreet, vervuiling	Niet afgeschermd, gebrekkige 'house-keeping'
Vervuilingen (fijn- stof, uitlaatgassen, oxidanten)	Verval van materialen	Gebrekkige/ondeskundige schoonmaak e.d.

beoordelen

6. Genormeerde conditieomschrijvingen

Beoordeel de verzameling van bouwdelen aan de hand van de genormeerde conditieomschrijvingen op zes niveaus: uitstekend (1), goed (2), redelijk (3), matig (4), slecht (5) en zeer slecht (6). Elk conditieniveau wordt op zijn beurt opgesplitst in subrubrieken zoals: “werking/constructief”, “materiaal” en “basiskwaliteit”.

Zie voor nadere details handboek (versie 2017) deel 1 hoofdstuk 4.

3.4 Gangbare hulpmiddelen

Voor het vaststellen van de gebreken kunnen de volgende (meet)instrumenten een hulpmiddel zijn: tablet/i-pad met internetverbinding/fototoestel, verrekijker, vergrootglas, katoenen handschoenen, kwast, etc...

4

Het beschrijven en inspecteren van kunstvoorwerpen

overzicht

4.1 Inleiding

Hoofdstuk 4 heeft per hoofdcategorie van kunstvoorwerpen het volgende stramien: overzicht kunstvoorwerpen;

- omschrijving en afbakening kunstvoorwerpen;
- registratiemethode;
- relevante inspectiepunten;
- gebreken;
- genormeerde conditiebeschrijvingen.

Deze onderdelen vormen tezamen het referentiekader voor inspecties beeldende kunst. De onderdelen 1 t/m 3 zijn bedoeld voor de inventarisatie; de overige onderdelen voor de inspectie en het beoordelen van de conditiescore van de aangetroffen kunstvoorwerpen.

4.2 Technieken vlak (1)

4.2.1 Overzicht van kunstvoorwerpen

- Schilderij / paneel
- Tekening
- Grafiek / collage
- Foto

4.2.2 Omschrijving van bouwdelen en afbakening

inbegrepen

Tweedimensionale afbeeldingen op een losse, (goeddeels) vlakke ondergrond die zich onderling onderscheiden door toegepaste techniek en gebruik van materialen. Het betreft in bijna alle gevallen 'binnenkunst'.

Schilderij/paneel

Met penseel, kwast, paletmes, spuitbus of anderszins aangebrachte verf (eventueel in combinatie met tekentechnieken en andere materialen) op een vlakke ondergrond van linnen (in spieraam), hout, papier, karton, metaal etc. Een schilderij is een vrij op te hangen vlak/tweedimensionaal en geschilderd kunstobject dat uit meerdere bij elkaar horende delen kan bestaan (meerluik). Wand- en plafondschilderingen vormen een afzonderlijke categorie vanwege hun vaste ondergrond.

In de meeste gevallen zijn schilderijen ingelijst. Aquarellen en soms ook olieverfschilderijen zijn ter bescherming – al dan niet met passe-partout – achter (plexi-)glas geplaatst. De ophanging is aan een rail of een vast punt op de muur.

Tekening

Een tekening is een abstracte of figuratieve afbeelding met een meestal losse, vlakke, papieren beelddrager. De afbeelding bestaat uit lijnen en/of tonen die gemaakt zijn met tekenmateriaal zoals (kleur-)potlood, conté, houtskool, inkt, krijt of pastel.

Afgedrukte computertekeningen rekenen we tot de grafische kunst (zie hierna).

Zie verder schilderij voor de subbouwdelen lijst, passe-partout, glas en ophanging

Grafiek / collage

Grafiek is een kunstvorm waarbij een vooraf getekende, ingekraste of uitgesneden afbeelding (monochroom of in kleur) op een vlakke ondergrond door middel van verschillende (digitale) technieken wordt afgedrukt. Een onderscheidend kenmerk met de tekening is de reproduceerbaarheid. De afdruk in een meestal beperkte oplage is een ets, een zeefdruk, een houtsnede, etc.

Zie verder schilderij voor de subbouwdelen lijst, passe-partout, glas en ophanging.

Een collage is een 'mixed media' kunstvorm waarbij de kunstenaar een afbeelding maakt met uitgeknipte of gescheurde stukken papier/karton (soms ook andere materialen zoals textiel) die gefixeerd/gelijmd worden op een ondergrond van stevig papier, karton of schildersdoek. De uitgeknipte of gescheurde vormen kunnen fragmenten zijn van een aquarel, tekening, foto etc.

Zie verder schilderij voor de subbouwdelen lijst, passe-partout, glas en ophanging.

Foto (mits gesigneerd en genummerd)

Een foto is een afbeelding op een plat vlak (papier, kunststof, glas e.d.) vervaardigd door middel van analoge of digitale fotografie. De fotografische afdruk is een weergave van een (geconstrueerde) werkelijkheid zoals die door de lens op een zeker tijdstip te zien was. In de nabewerking kan de afbeelding zijn aangepast en/of gemanipuleerd (photoshop). Er zijn ook voorbeelden van kunstfoto's die de illusie geven van beweging (flipeffect) door toepassing van lenticulair (druktechniek).

Zie verder schilderij voor de subbouwdelen lijst, passe-partout, glas en ophanging.

uitgesloten

Op een (lcd-) scherm getoonde digitale of gedigitaliseerde foto's vallen in de rubriek elektronische kunst (zie hierna). Gobelins/wandkleden vallen ondanks hun tweedimensionaliteit onder bijzondere materialen (zie hierna).

4.2.3 Registratiemethode

Bouwdeel	Weergave omvang	Annotaties/additionele informatie
Schilderij / paneel Tekening Grafiek / Collage Foto	stuks	- naam kunstenaar - jaartal - afmeting l x b - toegepaste technieken en gebruik van materialen - beschrijving afbeelding - locatie in het gebouw - jaartal uitgevoerde restauraties

4.2.4 Relevante inspectiepunten

- aandacht voor ophanging en inlijsting; ook inspectie van de achterkant van het kunstvoorwerp (indien mogelijk) is van belang
- alert op bedreigingen als direct zonlicht, vocht, hoge temperaturen in relatie tot kunstvorm en materiaalgebruik
- nauwkeurig bekijken van het kunstvoorwerp op verschillende afstanden en invalshoeken, inclusief zo mogelijk de achterzijde.

4.2.5 Gebreken

Gebreken kunstvoorwerpen	constructief primair	vervorming, doorbuiging, verzakking constructief	x	x	x	x	x	
	materiaal intrinsiek	onthechting: losliggende onderdelen, loslaten verf/filmlaag/ folie	x		x	x		
		(krimp-) scheur/breuk	x	x	x	x	x	
		schade aan randen/hoeken	x	x	x	x	x	
		deuk/doordruk	x					
		verzuring		x	x	x	x	
		krassen, deuken, butsen	x			x	x	
		basiskwaliteit	ondeskundige restauratie	x	x	x	x	
	ondeskundige montage							x
	manco ophanging							x
	loszittende en/of ontbrekende onderdelen							x
	constructief secundair	vervorming, doorbuiging, verzakking niet constructief	x	x	x	x	x	
	materiaal oppervlak	uitwerpselen	x		x		x	
		vuil/stof/roet aanslag						x
		vlekken, strepen / vegen / bekladding	x					x
		verkleuring / verwerking	x	x	x	x	x	
		craquelures / barstvorming, haarscheuren	x		x			
		krassen, deuken, butsen	x			x		
		vergeelde vernis	x					
		vochtkringen	x	x	x	x	x	
		1. Schilderij/paneel	2. Tekening	3. Grafiek/collage	4. Foto	Subboudelen: • lijst • spieraam • passe-partout • (museum-)glas • plexiglas • overige (oa ophangstelsel)		

4.2.6 Genormeerde conditie-omschrijving vlakke technieken (1)

schilderij / paneel – tekening – grafiek / collage – foto

conditie 1: uitstekend

De conditie van het kunstvoorwerp is afgezien van geringe sporen van de tijd goedgevoel in overeenstemming met de conditie waarin het kunstvoorwerp verkeerde op het moment van oplevering. De mate van overeenstemming moet o.a. worden vastgesteld op basis van de beschikbare (foto)-documentatie over het kunstwerk en/of vakkennis en bekendheid met het werk/de wensen van de kunstenaar in kwestie.

Werking/constructief

Inlijsting en ophanging van het kunstvoorwerp vertonen geen gebreken. De vlakke ondergrond (gespannen spieraam, paneel etc.) waarop de afbeelding is gemaakt, is niet vervormd. Het canvas, papier, karton e.d. staat 'strak' en de ondergrond is niet onbedoeld gebobbeld of scheefgezakt.

Materiaal

Het kunstvoorwerp ziet er schoon uit. Er is hooguit sprake van incidenteel/plaatselijk lichte vervuiling die gemakkelijk is te verwijderen (stof, vetaanslag).

Op een enkele plaats kan er sprake zijn van een lichte verkleuring van het vernis, het papier, de passe partout etc. Op het eventueel aanwezige beschermende glas kan incidenteel een krasje zichtbaar zijn.

Basiskwaliteit

Het kunstvoorwerp is voor zover van toepassing deugdelijk ingelijst en/of zonodig (o.a. tekening, aquarel, foto) achter glas en passe partout (zuurvrij) geplaatst.

Er is een passend ophangstelsel gekozen, dat deskundig is gemonteerd. Het kunstvoorwerp komt goed tot zijn recht, is goed uitgelicht. Direct zonlicht is uitgesloten en de kans op onopzettelijke aanraking is minimaal.

conditie 2: goed

Het kunstvoorwerp vertoont in een beginnend stadium enkele geringe tot serieuze sporen van de tijd die het kunstwerk echter niet detoneren.

Werking/constructief

Inlijsting en ophanging van het kunstvoorwerp vertonen geen gebreken. De vlakke ondergrond (bespannen spieraam, paneel etc.) waarop de afbeelding is gemaakt, is niet vervormd. Het canvas, papier, karton e.d. staat 'strak' en is niet onbedoeld gebobbeld/geplooid of scheefgezakt.

Materiaal

Het kunstvoorwerp ziet er schoon uit. Er is plaatselijk hooguit sprake van vervuiling als stof, vingerafdrukken en vliegenpoep die betrekkelijk eenvoudig kan worden verwijderd.

Plaatselijk kan er sprake zijn van een enkele craquelure of een beginnende verkleuring van het vernis, het papier, de passe partout etc. Op het eventueel aanwezige beschermende glas kunnen hier en daar krasjes zichtbaar zijn.

Basiskwaliteit

Het kunstvoorwerp is voor zover van toepassing deugdelijk ingelijst en/of zonodig (o.a. tekening, aquarel, foto) achter glas en passe partout (zuurvrij) geplaatst.

Er is een passend ophangstelsel gekozen, dat deskundig is gemonteerd. Het kunstvoorwerp komt goed tot zijn recht, is goed uitgelicht. Direct zonlicht is uitgesloten en de kans op onopzettelijke aanraking is minimaal.

conditie 3: redelijk

Het kunstvoorwerp vertoont een enkel serieus gebrek (mechanische schade) in een gevorderd stadium zonder daardoor noemenswaardig in zeggingskracht of artistieke waarde in te boeten. Alle overige eventuele gebreken zijn eenvoudig te verhelpen.

Werking/constructief

Inlijsting en ophanging van het kunstvoorwerp kunnen geringe gebreken vertonen. De vlakke ondergrond (bespannen spieraam, paneel etc.) waarop de afbeelding is gemaakt, kan licht vervormd zijn. Het canvas, papier, karton e.d. is niet onbedoeld gebobbeld. Een eventueel gebrek aan 'spanning' of scheefzakken kan eenvoudig worden opgelost. De lijst kan mede door de lichte vervorming wat kieren langs de randen met het kunstvoorwerp.

Materiaal

Het kunstvoorwerp vertoont een aanzienlijke hoeveelheid serieuze vervuiling als vetaanslag, druipsporen en/of hardnekkige vliegenpoep. Op de hoekpunten kan het kunstvoorwerp serieuze schade hebben. Op een enkele plaats kan in een beginstadium de verf/de filmlaag/de folie loslaten, blaasvorming optreden of de verflaag in een gevorderd stadium craquelures vertonen. Serieuze verkleuring van het materiaal kan zich voordoen als gevolg van o.a. de keuze voor inferieure papier-/kartonkwaliteit (niet zuurvrij), toegepaste lijmsorten of een slecht gekozen locatie. De lijst en/of het glas kunnen plaatselijk beschadigd zijn door afgebrokkeld gips, afgebladderde verf, krassen, e.d.

Basiskwaliteit

De inlijsting en ophanging vertonen geen noemenswaardige manco's. De lijst kan kieren bij de randen en de hoekpunten.

De kwaliteit van de toegepaste materialen is matig. Het kunstwerk kan door een lichte vervorming incidenteel contact maken met het beschermende glas.

De eventuele restauraties zijn redelijk uitgevoerd. Door de gekozen plaats loopt het kunstvoorwerp enig risico op schade

conditie 4: matig

Er is plaatselijk/regelmatig serieuze (mechanische) schade in een gevorderd stadium wat afbreuk doet aan het kunstvoorwerp. De matige conditie is het gevolg van natuurlijke degradatie of mechanische schade die abusievelijk dan wel opzettelijk aan het kunstwerk is toegebracht.

Werking/constructief

De vlakke ondergrond (bespannen spieraam, paneel etc.) waarop de afbeelding is gemaakt, vertoont een serieuze vervorming. Het canvas, papier, karton e.d. zijn plaatselijk (onbedoeld) gebobbeld. Door de vervorming is de lijst gaan kieren en de afbeelding achter het passe partout verschoven.

Materiaal

Het kunstvoorwerp is aanzienlijk vervuild door moeilijk te verwijderen vetaanslag, druipsporen en vliegenpoep. Op de hoekpunten kan het kunstvoorwerp als gevolg van o.a. vallen of stoten ernstige schade hebben opgelopen.

Plaatselijk kan in een gevorderd stadium de verf/de filmlaag/de folie wat loslaten, blaasvorming optreden of de verflaag in een gevorderd stadium craquelures vertonen. Op een enkele plek is de bespanning (o.a. canvas) erg dun, is er een scheurtje zichtbaar of heeft het kunstvoorwerp een butts/deuk opgelopen.

Ernstige verkleuring van het materiaal kan zich voordoen als gevolg van o.a. de keuze voor inferieure papier-/kartonkwaliteit (niet zuurvrij), toegepaste lijmsorten of een slecht gekozen locatie.

De vervangbare lijst en/of het glas kunnen plaatselijk beschadigd zijn door afgebrokkeld gips, afgebladderde verf, kale plekjes, krassen, e.d.

Basiskwaliteit

De lijst is (in door krimp/uitzetting/vervorming) een maatje te groot/te klein voor het kunstvoorwerp.

De bevestiging is instabiel waardoor het kunstvoorwerp bij trillingen, stoten gemakkelijk van zijn bevestigingspunt (spijker/schroef) kan vallen.

De kwaliteit van de toegepaste materialen is matig. Het passe partout kan ontbreken waardoor contact gemaakt wordt met het glas.

Restauraties zijn matig uitgevoerd. Door de slecht gekozen plaats is het risico op schade van het kunstvoorwerp aanzienlijk.

conditie 5: slecht

Er is plaatselijk/regelmatig/algemeen serieuze tot ernstige schade (vaak als gevolg van 'ongelukjes' in een gevorderd stadium wat sterk afbreuk doet aan het kunstvoorwerp.

Werking/constructief

De vlakke ondergrond (bespannen spieraam, paneel etc.) waarop de afbeelding is gemaakt, vertoont een ernstige vervorming. De bespanning (o.a. canvas) staat 'slap' en het papier/karton e.d. is op veel plaatsen (onbedoeld) gebobbeld en/of gescheurd. Door de vervorming is de lijst ernstig gaan kieren.

Materiaal

Het kunstvoorwerp is ernstig vervuild met moeilijk te verwijderen vetaanslag, druijsporen, verfspatten en vliegenpoep.

De verf/de filmlaag/de folie heeft op verschillende plaatsen losgelaten. Verder kan het kunstvoorwerp blaasvorming en openstaande craquelures/kale plekkjes vertonen.

Ernstige verkleuring van het materiaal heeft zich voorgedaan als gevolg van o.a. de keuze voor inferieure papier-/kartonkwaliteit (niet zuurvrij), toegepaste lijmsorten of een slecht gekozen locatie.

De bespanning (o.a. canvas) of het paneel is ontsierd door enkele (krimp-) scheuren, butsen of krassen. De lijst vertoont serieuze tot ernstige beschadigingen in de vorm van openstaande hoeken, kale plekken door loslatende verf en krassen; het beschermende glas heeft meerdere krassen/ een barst.

Basiskwaliteit

Restauraties zijn goed zichtbaar en slecht uitgevoerd. Door de gekozen plaatsing/opslag loopt het kunstvoorwerp ernstige risico's op schade. Door hun slechte conditie zijn de lijst, het glas e.d. dringend toe aan vervanging.

conditie 6: zeer slecht

De conditie van het kunstvoorwerp is zeer slecht, onherstelbaar en kan als verloren worden beschouwd.

4.3 Technieken vlak (2)

4.3.1 Overzicht van kunstvoorwerpen

- Wand- en plafondschildering
- Mozaïek / Intarsia

4.3.2 Omschrijving van bouwdelen en afbakening

In veel gevallen gaat het om omvangrijke kunstwerken die als *monumentaal* worden aangeduid.

inbegrepen

Wand- en plafondschildering

Wat onderscheidend is met een schilderij is de vaste, (goeddeels) vlakke beeldrager, in dit geval een stenen of houten gevel, wand, of een plafond. Schilderingen op deuren, poorten, zuilen e.d. vallen eveneens in deze rubriek. Het betreft zowel binnen- als buitenkunst.

Mozaïek/intarsia

Kunstobjecten – met uitsluiting van tegelkunst (zie hiervoor) - waarbij voorstellingen of patronen zijn gevormd uit kleine, (on-) regelmatig gevormde stukjes duurzaam materiaal, meestal steen, keramiek of glas. Mozaïeken kunnen verwerkt zijn in vaste bouwdelen als wanden of vloeren maar ook voorkomen in de vorm van ‘losse’ voorwerpen die op bijv. op een wand worden bevestigd.

Een verwante techniek is intarsia, waarbij de stukjes materiaal, bijvoorbeeld hout, linoleum, e.d. zo worden gesneden dat ze precies passen in de gemaakte uitsparingen van een paneel, wand, vloer e.d.

uitgesloten

Gemengde kunstvormen waarbij reliëf (zie hierna) is gecombineerd met wandschildering en/of mozaïek.

4.3.3 Registratiemethode

Bouwdeel	Weergave omvang	Annotaties/additionele informatie
- Wand- en plafond-schildering - Mozaïek/intarsia	stuks	- naam kunstenaar - jaartal - afmeting l x b - toegepaste technieken en materialen - beschrijving afbeelding - binnen/buiten; locatie in/bij het gebouw - jaartal uitgevoerde restauraties

4.3.4 Relevante inspectiepunten

Extra aandacht voor conditie van (omringende) bouwdelen waarop kunstwerk is afgebeeld
Mogelijke consequenties nalopen van gebreken aan bouwdelen voor conditie van het kunstwerk
Alert op loszittende/ontbrekende onderdelen (mozaïek) vanwege risico op vervolgschade

4.3.6 Genormeerde conditie-omschrijving vlakke technieken (2)

Wand- en plafondschildering – mozaïek en intarsia

conditie 1: uitstekend

De conditie van het kunstvoorwerp is afgezien van geringe sporen van de tijd goeddeels in overeenstemming met de conditie waarin het kunstvoorwerp verkeerde op het moment van oplevering.

Werking/constructief

De beelddragende wand/muur, vloer of het beschilderde plafond vertoont geen ernstige of serieuze gebreken (doorbuigen, verzakken, vervormen) als gevolg van veroudering.

Materiaal

Het oppervlak van het kunstvoorwerp vertoont hooguit incidenteel/plaatselijk lichte vervuiling die gemakkelijk is te verwijderen (stof, vetaanslag). Op een enkele plaats kan er sprake zijn van een lichte, natuurlijke verkleuring (van de verf). Mechanische beschadigingen beperken zich tot hier en daar kleine krasjes.

Basiskwaliteit

Het kunstvoorwerp is voor zover valt te beoordelen degelijk uitgevoerd met gebruik van de daartoe aangewezen materialen. Hetzelfde geldt voor de onderliggende (pleister-) laag (muren, plafonds en vloeren). De klimaatcondities zijn uitstekend en door voorzorgsmaatregelen (o.a. stootrand langs de muur) is de kans op het onopzettelijk toebrengen van schade minimaal.

conditie 2: goed

Het kunstvoorwerp vertoont in een beginnend stadium enkele geringe tot serieuze sporen van de tijd. In alle gevallen betreft het eerste tekenen van verval en/of lichte mechanische schade die het kunstwerk evenwel niet detoneren.

Werking/constructief

De beelddragende wand/muur, vloer of het beschilderde plafond vertoont geen ernstige of serieuze gebreken (doorbuigen, verzakken, vervormen) als gevolg van veroudering.

Materiaal

Het oppervlak van het kunstvoorwerp vertoont plaatselijk serieuze vervuiling die nog betrekkelijk gemakkelijk is te verwijderen (stof, vetaanslag). Op een enkele plaats kan er sprake zijn van een lichte, natuurlijke materiaalverkleuring. Mechanische beschadigingen beperken zich tot plaatselijk enkele lichte krassen. Incidenteel zijn beginnende krimpscheurtjes/krimpnaden en enkele kale (verf-) plekjes waarneembaar. Slijtage van (mozaïek-)tegelvloeren zijn het gevolg van normaal gebruik.

Basiskwaliteit

De klimaatcondities zijn goed en de kans op onopzettelijk toebrengen van schade is beperkt.

conditie 3: redelijk

Het kunstvoorwerp vertoont een enkel serieus gebrek in een gevorderd stadium zonder daardoor noemenswaard in zeggingskracht-/artistieke waarde in te boeten. Alle overige eventuele gebreken/schades zijn nog betrekkelijk eenvoudig te verhelpen.

Werking/constructief

De veroudering van de beelddragende wand/muur, vloer of het plafond manifesteert zich door plaatselijk beginnend doorbuigen (vloer), verzakken of vervormen.

Materiaal

Het kunstvoorwerp vertoont een aanzienlijke hoeveelheid serieuze vervuiling als vetaanslag, druipsporen, verfspatten en/of hardnekkige vliegen- of vogelpoep. Plaatselijk kan het kunstvoorwerp serieuze mechanische schade hebben opgelopen als gevolg van schoonmaak- of tuinwerkzaamheden (w.o. aantasting keramische onderdelen in mozaïek als gevolg van agressieve schoonmaakmiddelen). Andere serieuze gebreken aan de beelddragende wanden/plafonds/vloeren zijn plaatselijke schimmelvorming en vochtotrek. Incidenteel wordt houtrot en ongedierte aangetroffen. Pleisterlagen van betegelde en beelddragende muren/wanden en plafonds vertonen incidenteel scheuren, barsten, afgebrokkelde hoekjes e.d.

Op een enkele plaats kan de verf van de schildering of delen uit het (tegel-) mozaïek loszitten, blaasvorming optreden of de verflaag in een gevorderd stadium craquelures vertonen. Serieuze verkleuring van het materiaal kan zich voordoen als gevolg van o.a. de verfkeuze of de gekozen locatie.

Basiskwaliteit

De klimaatcondities zijn redelijk maar de kans op het onopzettelijk toebrengen van schade is aanzienlijk. Restauraties zijn goed tot redelijk uitgevoerd.

conditie 4: matig

Er is plaatselijk/regelmatig serieus verval door veroudering of serieuze mechanische schade in een gevorderd stadium wat afbreuk doet aan het kunstvoorwerp.

Werking/constructief

De veroudering van de beelddragende wand/muur, vloer of het plafond manifesteert zich door plaatselijk gevorderd doorbuigen (vloer), verzakken of vervormen.

Materiaal

Het kunstvoorwerp vertoont een grote hoeveelheid hardnekkige en moeilijk te verwijderen vervuiling als vetaanslag, druipsporen, verfspatten en/of vliegen- of vogelpoep. Op geregelde plaatsen kan het kunstvoorwerp ernstige mechanische schade hebben opgelopen in de vorm van diepe krassen en butsen als gevolg van schoonmaak- of tuinwerkzaamheden.

Andere ernstige gebreken op veel plaatsen van de beelddragende wanden/plafonds zijn schimmelvorming en vochtotrek. Plaatselijk komen houtrot en ongedierte voor. Pleisterlagen van beelddragende muren/wanden en plafonds vertonen geregeld gevorderde scheuren, barsten, afgebrokkelde hoeken en randen etc.

Op verschillende plaatsen kan de verf van de schildering of delen uit het mozaïek loslaten, blaasvorming optreden of de verflaag in een vergevorderd stadium craquelures vertonen. In het mozaïek ontbreken enkele delen. Ernstige verkleuring van het materiaal doet zich voor als gevolg van o.a. de verfkeuze of de gekozen locatie. De tegelvloer vertoont door bovenmatig gebruik en transportbelasting plaatselijk serieus ingesleten plekken en gebroken tegels.

Basiskwaliteit

De klimaatcondities zijn redelijk maar de kans op het (onopzettelijk) toebrengen van schade is aanzienlijk. Restauraties zijn matig uitgevoerd.

conditie 5: slecht

Er is plaatselijk/regelmatig/algemeen serieuze tot ernstige schade (vaak als gevolg van 'ongelukjes') in een gevorderd stadium wat sterk afbreuk doet aan het kunstvoorwerp.

Werking/constructief

De beelddragende wand/muur, vloer of het plafond is zich door plaatselijk gevorderd doorbuigen (vloer), verzakken of vervormen.

Materiaal

Het kunstvoorwerp is algemeen ernstig vervuild met vetaanslag, druipsporen, verfspatten, vliegen- of vogelpoep. Op geregelde plaatsen kan het kunstvoorwerp ernstige mechanische schade hebben opgelopen in de vorm van o.a. diepe krassen en butsen door o.a. schoonmaak- of tuinwerkzaamheden. Ernstige verkleuring van het materiaal doet zich voor als gevolg van o.a. de verfkeuze of de gekozen locatie

Andere veel voorkomende ernstige gebreken op de betreffende wanden/plafonds/vloeren zijn schimmelvorming en vochtotrek. Geregeld komen houtrot en ongedierte voor. Pleisterlagen van beelddragende muren/wanden en plafonds vertonen op veel plaatsen vergevorderde scheuren, barsten, afgebrokelede hoeken en randen etc.

Loslatende verf, loszittende mozaïekdelen, blaasvorming, openstaande craquelures optreden zijn algemeen voorkomende. De mozaïek/tegelwand of -vloer mist verschillende delen.

Basiskwaliteit

De klimaatcondities zijn redelijk maar de kans op het (onopzettelijk) toebrengen van schade is aanzienlijk, inclusief bekladding en graffiti. Restauraties zijn matig tot slecht uitgevoerd.

conditie 6: zeer slecht

De conditie van het kunstvoorwerp is zeer slecht, onherstelbaar en kan als verloren worden beschouwd.

4.4 Techniek ruimtelijk

4.4.1 Overzicht van ruimtelijke kunstvoorwerpen

- Sculptuur / plastic
- Reliëf
- Installaties

4.4.2 Omschrijving van bouwdelen en afbakening

inbegrepen

Ruimtelijke, op zichzelf staande, vrijhangende of in bouwdelen (gevel/wand) opgenomen driedimensionale vormen/afbeeldingen met toepassing van zeer uiteenlopende technieken en materialen, inclusief eventuele verf en gekleurde folie. Het betreft zowel binnen als buitenkunst.

Sculptuur / plastic

Tot een beeldhouwwerk behoren zogenoemde plasticen en sculpturen. Een plastic is een vorm (abstract/figuratief) die

- uit plastisch ('kneedbaar') materiaal is opgebouwd, waarna het eventueel in een mal wordt gegoten in een vaste vorm, of
- uit verschillende (harde) materialen is opgebouwd en samengesteld (assemblage), met soms ook beweegbare onderdelen (kinetisch).

N.B.: Plasticen van gebakken klei worden gerubriceerd onder 'Keramik' (zie hierna).

Een sculptuur is een bewerkte vorm uit relatief harde materialen als hout en steen. De vorm of het beeld komt tot stand door in het materiaal te hakken, te zagen, te raspen, te schuren e.d. Het onderscheid met een plastic is dus vooral de manier waarop het kunstwerk gemaakt wordt.

N.B.: In de praktijk worden de termen plastic en sculptuur vaak door elkaar gebruikt. Daarbij komt dat er kunstvoorwerpen zijn waarbij plastic en sculptuur is gecombineerd. Gemakshalve gebruiken we daarom de verzamelterm beeldhouwwerk.

Reliëf

Tot reliëfkunst rekenen we twee varianten, 'vaste' reliëfs (1) en 'losse' reliëfs (2). Een vast reliëf is een driedimensionale beeldhouwkundige afbeelding in steen, hout, of metaal (bijvoorbeeld brons). Het reliëf is deel van een wand, gevel, zuil e.d. De reliëfs variëren in hoogte: haut reliëf (bijv. een wandsculptuur), bas reliëf (bijv. een medaillon of gedenksteen/plaat) en een verdiept reliëf (bijv. in wand gebeitelde tekst). Een tweede soort reliëf hangt los aan de muur, verbeeldt in bas en/of verdiept reliëf meestal een abstracte voorstelling (vaak in licht-schaduw-vlakken). Het toegepaste materiaal is in de regel hout, karton, papier of kunststof. Om het tegen stof e.d. te beschermen zijn sommige van deze wandreliëfs in (perspex) vitrines geplaatst.

N.B.: Soms ook in combinatie met wandschildering, mozaïek of andere wandkunst.

Installatie

Installatiekunst is een moderne kunstvorm, die

- afstand neemt van de klassieke indeling in kunstdisciplines;
- ruimtelijk (je kunt er vaak letterlijk in) en vaak ook tijdelijk is;
- in de regel uit meerdere heterogene objecten is opgebouwd (je kunt er vaak tussendoor lopen);
- vaak gebruik maakt van verschillende media;
- een actieve betrokkenheid vraagt van de kijker.

N.B.: De algemene term 'installatie' verwijst niet naar de toegepaste technieken of materialen. De meerduidigheid van de term maakt het moeilijk om installaties te rubriceren. De meeste kunstinstallaties in RvB-gebouwen delen kenmerken van beeldhouwwerken. Om die reden zijn installaties in de rubriek met Sculpturen/Plasticen geplaatst.

uitgesloten

Voor ruimtelijke afbeeldingen, gemaakt van (in hoofdzaak) een select aantal specifieke materialen t.w. glas (1), keramiek (2) en textiel (3) is een aparte hoofdcategorie gereserveerd (zie hierna). Zogenaemde 'lichtsculpturen' behoren tot de categorie 'lichtkunst' (zie hierna). Hetzelfde geldt voor 'lichtinstallaties' en overige installaties met technologische toepassingen.

4.4.3 Registratiemethode

Bouwdeel	Weergave omvang	Annotaties/additionele informatie
- Sculptuur / plastic - Reliëf - Installaties	stuks	- naam kunstenaar - jaartal - afmeting l x b x h - toegepaste technieken en materialen - beschrijving afbeelding - binnen/buiten; locatie in/bij het gebouw - jaartal uitgevoerde restauraties

4.4.4 Relevante inspectiepunten

- Extra aandacht voor conditie van (omringende) bouwdelen waarop/waaraan kunstwerk is bevestigd
- Mogelijke consequenties nalopen van gebreken aan bouwdelen voor conditie van het kunstwerk
- Alert op ophanging/verankering vanwege veiligheid
- Nagaan of de beschermende maatregelen voor het behoud van het kunstwerk toereikend zijn, in het bijzonder voor de kunst die op het terrein is opgesteld.

4.4.6 Genormeerde conditie-omschrijving Techniek Ruimtelijk

Sculpturen / plastic – reliëfs - installaties

conditie 1: uitstekend

De conditie van het kunstvoorwerp is afgezien van geringe sporen van de tijd goeddeels in overeenstemming met de conditie waarin het kunstvoorwerp verkeerde op het moment van oplevering.

Werking/constructief

De fundering, sokkel, ophanging, verankering e.d. vertonen geen ernstige of serieuze gebreken (verzakken, scheefstand, vervorming) als gevolg van veroudering.

Materiaal

Het oppervlak van het kunstvoorwerp vertoont incidenteel/plaatselijk lichte vervuiling die gemakkelijk is te verwijderen (alg, mos, stof). Op een enkele plaats kan er sprake zijn van een lichte, natuurlijke verkleuring (verf, patina, steen, hout e.d.) en zoutuitbloeiing. Mechanische beschadigingen beperken zich tot hier en daar kleine krasjes en vegen.

Basiskwaliteit

Het kunstvoorwerp is voor zover valt te beoordelen deugdelijk geconstrueerd en gerealiseerd met gebruik van duurzame materialen. De gekozen locatie beperkt het risico op het vroegtijdig ontstaan van gebreken of mechanische schade aan het kunstvoorwerp.

conditie 2: goed

Het kunstvoorwerp vertoont incidenteel tot plaatselijk enkele geringe sporen van veroudering of lichte mechanische schade.

Werking/constructief

De sokkel, ophanging, verankering e.d. vertonen geen ernstige of serieuze gebreken (verzakken, scheefstand, vervorming, constructieve scheuren) als gevolg van veroudering.

Materiaal

Het oppervlak van het kunstvoorwerp vertoont plaatselijk serieuze vervuiling die nog betrekkelijk gemakkelijk is te verwijderen (mos, algen, vuilaanslag). Plaatselijk kan er sprake zijn van verkleuring (van de verf, kunststof), uitslag, oppervlakkige corrosie e.d. Mechanische beschadigingen beperken zich tot plaatselijk lichte krassen en butsjes. Incidenteel zijn beginnende krimpscheuren of krimpnaden en enkele kale (verf-) plekje waarneembaar.

Basiskwaliteit

De gekozen locatie brengt geen risico's met zich mee (noch voor de omgeving, noch voor het kunstwerk zelf) en de kans op het (on-)opzettelijk toebrengen van schade is beperkt.

conditie 3: redelijk

Het kunstvoorwerp vertoont een enkel serieus gebrek in een gevorderd stadium zonder daardoor noemenswaard in zeggingskracht/artistische waarde in te boeten. Alle overige eventuele gebreken/schades zijn nog betrekkelijk eenvoudig te verhelpen.

Werking/constructief

De constructieve en dragende bouwdelen van het kunstwerk vertonen plaatselijk serieuze gebreken, bijvoorbeeld lichte verzakking, scheefstand of gecorrodeerde ophangingen.

Materiaal

Het kunstvoorwerp vertoont een aanzienlijke hoeveelheid serieuze vervuiling als algengroei, mosaanslag, stof, vetaanslag, verfspatten en vliegen- of vogelpoep. Plaatselijk kan het kunstvoorwerp serieuze mechanische schade (krassen, barsten, afgebroken delen e.d. hebben opgelopen als gevolg van o.a. schoonmaak- of tuinwerkzaamheden.

Andere serieuze gebreken aan beelddragende wanden/muren (reliëfs) die plaatselijk voorkomen zijn schimmelvorming en vochtotrek. Incidenteel wordt houtrot en ongedierte aangetroffen.

Waar verf is toegepast doen zich op verschillende plaatsen kale plekken voor (vooral op hoeken en randen) als ook blaas- en craquelure-vorming in een gevorderd stadium. Op een enkele plaats kan de verf of folie op hout, kunststof, metaal e.d. loslaten.

Verschiedende materialen vertonen een serieuze verkleuring. Serieuze gebreken aan steensoorten/beton als afschilfering, afbrokkeling en scheurvorming door thermische werking/vorstschade en (lucht-) vervuiling, komen plaatselijk voor. Toegepaste metalen zijn op verschillende plaatsen gecorrodeerd.

Basiskwaliteit

Door gebrek aan voorzorgsmaatregelen is de kans op het (on-)opzettelijk toebrengen van schade aanzienlijk. Door de gekozen locatie (hoog, onder bomen, binnen bereik van voorbijgangers) is het kunstvoorwerp moeilijk schoon te houden of vrij te houden van graffiti. Restauraties zijn goed tot redelijk uitgevoerd.

conditie 4: matig

Er is plaatselijk/regelmatig serieus verval door veroudering of serieuze mechanische schade in een gevorderd stadium wat afbreuk doet aan het kunstvoorwerp.

Werking/constructief

De veroudering van de constructieve bouwdelen manifesteert zich door aanzienlijke verzakking, scheefstand of vervorming. Ophangingen zijn verregaand gecorrodeerd waardoor veiligheidsrisico's kunnen ontstaan. Door o.a. corrosie of andere gebreken is beweging van onderdelen onmogelijk geworden. De werking van een eventuele fontein (als onderdeel van een beeldhouwwerk) is defect.

Materiaal

Het kunstvoorwerp vertoont een grote hoeveelheid hardnekkige en moeilijk te verwijderen vervuiling als algen, mos, roet, verfspatten, en/of vogelpoep. Op geregelde plaatsen kan het kunstvoorwerp ernstige mechanische schade hebben opgelopen in de vorm van diepe krassen, butsen, scheuren en barsten als gevolg van schoonmaak- of tuinwerkzaamheden danwel doelbewust vandalisme.

Andere gebreken zijn ernstige schimmelvorming en vochtotrek die algemeen voorkomen. Plaatselijk zijn houtrot en ongedierte in het kunstvoorwerp waarneembaar. Steen- of betonbouwdelen vertonen geregeld afschilfering, gevorderde scheuren, barsten, afgebrokkelde hoeken en randen etc. Kunststof- en rubber-bouwdelen laten de eerste sporen van verbrossing zien.

Verflagen laten kale plekken en blaasvorming zien als ook craquelures in een vergevorderd stadium.

Betonbouwdelen zijn plaatselijke aangetast door carbonatatie waardoor corrosie van de eventuele wapening dreigt. Verkleuring in de vorm van roestplekken is het gevolg van chloride die kennelijk aan het beton is toegevoegd.

Basiskwaliteit

Het (onopzettelijk) toegebrachte schade is aanzienlijk. Restauraties zijn matig uitgevoerd.

conditie 5: slecht

Er is plaatselijk/regelmatig/algemeen serieuze tot ernstige schade (vaak als gevolg van 'ongelukjes') in een gevorderd stadium wat sterk afbreuk doet aan het kunstvoorwerp. De vraag is wel of de vervolgcosten van een eerder uitgebleven restauratie nog wel in verhouding staan met de (markt-) waarde van het kunstwerk.

Werking/constructief

De constructieve bouwdelen vertonen ernstige verzakking, scheefstand of vervorming. Verankeringen en ophangingen zijn ernstig en algemeen gecorrodeerd waardoor veiligheidsrisico's dreigen. De aanvankelijk mechanische beweging van onderdelen is door ernstige gebreken volledig uitgeschakeld. Een eventuele fontein (als onderdeel van een beeldhouwwerk) is noodgedwongen volledig buiten werking gesteld.

Materiaal

Het kunstvoorwerp vertoont algemeen een grote hoeveelheid ernstige vervuiling als algen, mos- en roetaanslag, verfspatten, bekladding, kouwgomresten en/of vogelpoep. Het kunstvoorwerp heeft ernstige mechanische schade opgelopen in de vorm van diepe krassen, butsen, scheuren, barsten, afgebroken onderdelen als gevolg van schoonmaak- of tuinwerkzaamheden danwel doelbewust vandalisme. Enkele onderdelen van het kunstwerk blijken te ontbreken.

Op geregelde plaatsen van het kunstvoorwerp komen houtrot en ongedierte voor. Loslatende verf, blaasvorming, openstaande craquelures en onderdelen is een algemeen voorkomend verschijnsel. Beelddragende muren/wanden, steen- en betonbouwdelen vertonen op veel plaatsen vergevorderde scheuren, barsten, afgebrokkelde hoeken en randen etc. Betonbouwdelen zijn op geregelde plaatsen aangetast door carbonatatie waardoor op sommige plaatsen de wapening in het zicht komt. Verkleuring van het beton in de vorm van roestplekken is algemeen. Plaatselijk verkeren de kunststofbouwdelen is een ontwikkeld stadium van verbrossing (spanningscorrosie).

Basiskwaliteit

Door de gekozen locatie en het ontbreken van voorzorgsmaatregelen is de kans op voortijdige veroudering en het (onopzettelijk) toebrengen van schade aanzienlijk, inclusief bekladding en graffiti. Restauraties zijn matig tot slecht uitgevoerd.

conditie 6: zeer slecht

De conditie van het kunstvoorwerp is zeer slecht, onherstelbaar en kan als verloren worden beschouwd.

4.5 Materiaal specifiek

4.5.1 Overzicht van ruimtelijke kunstvoorwerpen

- Keramiek
- Glas kunst / glazenierskunst
- Textielkunst

4.5.2 Overzicht van kunstvoorwerpen

inbegrepen

Kunstwerken die (goedge) bestaan uit keramiek (1), glas/spiegels (2) of textiel (3). Deels binnen-, deels buitenkunst.

Keramiek (zie ook hiervoor: tegelwand en –vloer)

Keramische kunst omvat alle kunstobjecten die uit gebakken klei zijn vervaardigd. Voorbeelden zijn plastieken en reliëfs van (geglazuurde) keramiek.

Glaskunst / Glazenierskunst

Glaskunst is een afzonderlijke discipline. Het hoofdbestanddeel is (bewerkt) glas. Glaskunst is op zijn beurt opgesplitst in ruimtelijke voorwerpen (sculptuur, plastic, reliëf) en de toegepaste variant in de vorm van glazenierskunst.

Kunstvoorwerpen waarbij glas een bijrol speelt rekenen we – afhankelijk van het dominante medium - tot een van de andere disciplines, bijvoorbeeld sculptuur. Glaskunst is evenmin van toepassing als glas uitsluitend de functie heeft van beelddrager voor foto of grafiek (geëts glas).

Textielkunst

In textielkunst worden – al dan niet met prints - breisels, weefsels (linnen) en vezelstructuren (vilt) uit natuurlijke en of kunstmatige grondstoffen toegepast.

In openbare gebouwen maakt textielkunst vaak deel uit van het interieurdesign (zie hierna) en worden (tweedimensionale) textiele kunstobjecten ook functioneel ingezet als afscheidingswand of zonwering. Daarnaast zien we in de textielkunst ook voorbeelden van driedimensionale objecten, bijv. wandreliëfs

uitgesloten

Keramische tegelwand of –vloer zijn elders ondergebracht (zie 3.2).

4.5.3 Registratiemethode

Bouwdeel	Weergave omvang	Annotaties/additionele informatie
- Keramiek - Glaskunst / glazenierskunst - Textielkunst	stuks	- naam kunstenaar - jaartal - afmeting l x b x h - toegepaste technieken en materialen - beschrijving afbeelding - binnen/buiten; locatie in/bij het gebouw - jaartal uitgevoerde restauraties

4.5.4 Relevante inspectiepunten

Keramiek

- Porositeit maakt keramiek kwetsbaar in buitencondities. Welke beschermende maatregelen zijn er genomen (o.a. vorstschade)?
- Extra aandacht voor staat van het eventuele glazuur bij keramische buitenobjecten
- Controle op gebruik van impregniërmiddelen (geen epoxieharsen!) en antigraffiti-producten.

Glas

- Door de kwetsbaarheid van glas extra aandacht voor de opstelling van het glasobject. Welke maatregelen zijn er genomen om de kans op glasschade te voorkomen?

Glas in lood (glazenierskunst)

- Mogelijke vochtinwerking omringende muur via scheuren, slecht voegwerk, afdichting van de sponning e.d.
- Staat van brugstaven en dekplaten als ook het loodnet
- Controle glas op stabiliteit, mogelijke bollingen, roetsporen en vuilafzetting
- Staat van beschildering/grisaille.

Textiel

- Extra alert op klimaatcondities (licht, vochtigheid, temperatuurswisselingen)
- Oog voor het vaak sluipende verval van textiel/degradatie van vezels, ook op plaatsen die aan het directe zicht zijn onttrokken
- Extra aandacht voor textiel waarin verschillende materialen zijn verwerkt waardoor o.a. spanningsverschillen in het textiele object kunnen ontstaan.

4.5.5 Gebreken

Gebreken	locatie				
Gebreken kunstvoorwerpen	basiskwaliteit	verstoord zicht op kunstvoorwerp	x	x	x
		ongunstige klimaatcondities	x	x	x
		onvoldoende bescherming	x	x	x
	constructief primair	vervorming, doorbuiging, verzakking constructief		x	x
		breuk constructief	x	x	
		loslatende lijnverbinding		x	
	materiaal intrinsiek	ongedierte, houtaantasters			x
		onthechting: losliggende onderdelen, loslaten verf/filmlaag/folie		x	
		afbrokkelen, afboeren, afschilferen, kalkpitvorming (pleister)	x	x	
		(krimp-) scheur/breuk	x	x	
		gleeën/scheuren/rafels			x
	basiskwaliteit	ondeskundige restauratie	x	x	x
		loszittende en/of ontbrekende onderdelen	x	x	x
		manco afdichting		x	
	constructief secundair	vervorming, doorbuiging, verzakking niet constructief		x	x
		breuk niet constructief	x	x	
	materiaal oppervlak	vuil/stof/roet aanslag	x	x	x
		verstoffing	x	x	x
		aangroei mos- en algen	x	x	
		vlekken, strepen / vegen / bekladding		x	x
		verfspatten	x	x	x
		slijtage, kale en/of schrale plekken			x
		verkleuring / verwerking	x	x	x
		craquelures / barstvorming, haarscheuren	x	x	x
		krassen, deuken, butsen	x	x	
		onthechting: losliggende onderdelen, loslaten verf/filmlaag/folie		x	
			10. Keramiek	11. Glaskunst / Glazenierkunst	12. Textielkunst

4.5.6 Genormeerde conditie-omschrijving Materiaal specifiek

Keramiek – Glas kunst / Glazenierskunst - Textielkunst

conditie 1: uitstekend

De conditie van het kunstvoorwerp is afgezien van geringe sporen van de tijd goeddeels in overeenstemming met de conditie waarin het kunstvoorwerp verkeerde op het moment van oplevering.

Werking/constructief

De ophanging, verankering e.d. vertonen geen ernstige of serieuze gebreken (verzakken, scheefstand) als gevolg van veroudering. Het kunstvoorwerp is vormvast (glas-in-lood, textiel).

Materiaal

Het oppervlak van het kunstvoorwerp vertoont incidenteel/plaatselijk lichte vervuiling die gemakkelijk is te verwijderen (alg, mos, stof). Op een enkele plaats kan er sprake zijn van een lichte, natuurlijke verkleuring (verf, glazuur, textiel e.d.). Mechanische beschadigingen beperken zich tot hier en daar kleine krasjes (glas).

Basiskwaliteit

Het kunstvoorwerp is voor zover valt te beoordelen deugdelijk geconstrueerd en gerealiseerd met gebruik van duurzame materialen. De gekozen locatie (optimaal licht, temperatuur, vochtigheid) beperkt het risico op het vroegtijdig ontstaan van gebreken of mechanische schade aan het kunstvoorwerp. De genomen beschermende maatregelen zijn doeltreffend.

conditie 2: goed

Het kunstvoorwerp vertoont incidenteel tot plaatselijk enkele geringe sporen van veroudering of lichte mechanische schade.

Werking/constructief

De plaatsing, ophanging, verankering e.d. vertonen geen ernstige of serieuze gebreken (verzakken, scheefstand) als gevolg van veroudering. Er zijn evenmin eerste tekenen waar te nemen van vervormen, uitzakken (textiel), uitbuiken (glas-in-lood) e.d.

Materiaal

Het oppervlak van het kunstvoorwerp vertoont plaatselijk serieuze vervuiling die nog betrekkelijk gemakkelijk is te verwijderen (algen, vet- en vuilaanslag). Plaatselijk kan er sprake zijn van verkleuring (van de verf, keramisch materiaal), oppervlakkige corrosie (keramiek, glas) e.d. Mechanische beschadigingen beperken zich tot plaatselijk lichte krassen. Incidenteel zijn beginnende haarscheurtjes (glazuur) en enkele kale (verf-) plekjes waarneembaar.

Basiskwaliteit

De gekozen locatie brengt geen noemenswaardige risico's met zich mee (noch voor de omgeving, noch voor het kunstwerk zelf) en de kans op het (on-) opzettelijk toebrengen van schade is beperkt.

conditie 3: redelijk

Het kunstvoorwerp vertoont een enkel serieus gebrek in een gevorderd stadium zonder daardoor noemenswaardig in zeggingskracht/artistische waarde in te boeten.

Werking/constructief

De constructieve bouwdelen van het kunstwerk vertonen plaatselijk serieuze gebreken, bijvoorbeeld onvoldoende afdichting (glas-in-lood ramen), lichte vormen van uitzakking, bol- of scheefstand.

Materiaal

Het kunstvoorwerp vertoont op geregelde plaatsen serieuze verkleuring en vervuiling door algengroei, mosaanslag, stof, vetaanslag, verfspatten en vliegen- of vogelpoep.

Plaatselijk kan het kunstvoorwerp serieuze mechanische schade (afschilfering, krassen, barsten, scheuren, afgebroken delen e.d.) hebben opgelopen als gevolg thermische werking/vorstschade en materiaalspanning.

Andere serieuze gebreken die incidenteel of plaatselijk voorkomen zijn insecten (motten/tapijtkevers) en schimmelvorming (textiel).

Waar verf is toegepast doen zich op verschillende plaatsen kale plekken voor (vooral op hoeken en randen) en kan blaas- en craquelure-vorming optreden in een gevorderd stadium. Op een enkele plaats kan de verf of folie (op glas) afbladderen/loslaten.

Serieuze gebreken aan keramiek en glas als afschilfering, afbrokkeling en scheurvorming door thermische werking/vorstschade en (lucht-)vervuiling, komen plaatselijk voor. Textiel vertoont incidenteel horizontaal/vertikale gleeën/scheurtjes.

Basiskwaliteit

Door gebrek aan voorzorgsmaatregelen is de kans op het (on-) opzettelijk toebrengen van schade aanzienlijk. Door de gekozen locatie (veel direct licht, temperatuurschommelingen, hoge vochtigheidsgraad) is het kunstvoorwerp moeilijk te beschermen tegen vroegtijdige degradatie. Restauraties zijn goed tot redelijk uitgevoerd.

conditie 4: matig

Er is plaatselijk/regelmatig serieus verval door veroudering of serieuze mechanische schade in een gevorderd stadium wat afbreuk doet aan het kunstvoorwerp.

Werking/constructief

Constructiefouten en/of de veroudering van de constructieve bouwdelen manifesteren zich door aanzienlijke scheefstand of vervorming.

Materiaal

Het kunstvoorwerp vertoont een grote hoeveelheid hardnekkige en moeilijk te verwijderen vervuiling. Op geregelde plaatsen kan het kunstvoorwerp ernstige mechanische schade hebben opgelopen in de vorm van diepe krassen en afgebroken uitstekende delen.

Andere gebreken die algemeen voorkomen zijn ongedierte en ernstige schimmelvorming ('weer') door vochtopname (textiel). Keramiek en glas/lood vertonen geregeld haarscheuren (glazuur), afschilfering, gevorderde verwerking. Textiel is plaatselijk ernstig verkleurd en laat de eerste sporen van verbrossing zien. Verf- en folielagen laten los en zijn op verschillende plaatsen sterk verkleurd.

Basiskwaliteit

De kans op het (onopzettelijk) toebrengen van schade is aanzienlijk. Restauraties zijn matig uitgevoerd. De toegepaste beschermingsmaatregelen zijn contraproductief

conditie 5: slecht

Er is plaatselijk/regelmatig/algemeen serieuze tot ernstige schade (vaak als gevolg van 'ongelukjes') in een gevorderd stadium wat sterk afbreuk doet aan het kunstvoorwerp.

Werking/constructief

Constructiefouten en/of veroudering van de constructieve bouwdelen manifesteren zich door ernstige scheefstand, vervorming en uitzakking.

Materiaal

Het kunstvoorwerp vertoont algemeen een grote hoeveelheid ernstige vervuiling (w.o. bekladding).

Het kunstobject is algemeen en ernstig verkleurd. Het verval, met name bij glas-in-lood en textiel, is duidelijk zichtbaar (verkleuring, corrosie, uitbolling, verbrossing e.d.).

Loslatende verf en folie, blaasvorming, openstaande craquelures zijn een algemeen voorkomend verschijnsel.

Ernstige mechanische schade komt tot uiting in de vorm van diepe krassen, scheuren, barsten, afgebroken (uitstekende) onderdelen. Enkele onderdelen van het kunstwerk blijken te ontbreken (bijv. glas-in-lood).

Basiskwaliteit

Door de gekozen locatie en het ontbreken van voorzorgsmaatregelen is de kans op voortijdige veroudering en het (onopzettelijk) toebrengen van schade aanzienlijk, inclusief bekladding en graffiti.

Restauraties zijn matig tot slecht uitgevoerd.

conditie 6: zeer slecht

De conditie van het kunstvoorwerp is zeer slecht, onherstelbaar en kan als verloren worden beschouwd.

4.6 Technologie

4.6.1 Overzicht van kunstvoorwerpen met gebruik van technologie

- Lichtkunst
- Audio visuele kunst en nieuwe media

4.6.2 Overzicht van kunstvoorwerpen

inbegrepen

Kunstvoorwerpen – soms ook in de vorm van installaties - waarbij de kunstenaar technologie heeft toegepast met licht, beeld en/of geluid als belangrijkste expressiemiddel.

Lichtkunst

In lichtkunst is kunstlicht (TL, halogeen, led e.d.) het voornaamste medium waarin de kunstenaar zich uitdrukt. (Een kunstvoorwerp in een lichtbak is dus niet per se lichtkunst.) We onderscheiden lichtobjecten (1) en lichtenvironments/-installaties (2). In het eerste geval is het object de lichtbron zelf, bijv. neon, TL., vaak gecombineerd met een object/plastiek, beweging (kinesie) en/of geluid.

Bij lichtenvironments ligt de nadruk op de uitwerking van lichtbronnen op een ruimte, bijv. het scheppen van een bepaalde sfeer, het wekken van een illusie e.d. In zowel objecten als environments kan computertechnologie zijn toegepast om de lichtbronnen aan te sturen (uit/aan, dimmen, kleurwisselingen e.d.).

Audio visuele kunst en nieuwe media

Elektronische kunst is een kunstvorm die gebruikmaakt van elektronische media en computertechnologie. De rubriek is hier uitsluitend opgevoerd voor video en audiokunst. *Lichtkunst voor zover computergestuurd, valt hierbuiten (zie hiervoor).*

uitgesloten

Afbeeldingen (o.a. screenprints) die met behulp van een computer zijn gemaakt rekenen we tot de grafische kunst.

4.6.3 Registratiemethode

Bouwdeel	Weergave omvang	Annotaties/additionele informatie
- Lichtkunst - Audio visuele en nieuwe media	pm	- naam kunstenaar - jaartal - locatie - beschrijving van het kunstvoorwerp (wat wil het laten zien, horen e.d. uit welke hardware-onderdelen bestaat het) - technische gegevens

4.6.4 Relevante inspectiepunten

- Ga na in hoeverre er veiligheidsrisico's zijn bij aanraking, onbevoegd gebruik (ophanging, kortsluitvastheid e.d.).
- Functioneert het kunstwerk zoals bedoeld? Zo niet, inventariseer de redenen hiervoor
- In hoeverre zijn defecte onderdelen nog verkrijgbaar?

4.6.6 Genormeerde conditie-omschrijving

conditie 1: uitstekend

De conditie van het kunstvoorwerp is afgezien van geringe sporen van de tijd goeddeels in overeenstemming met de conditie waarin het kunstvoorwerp verkeerde op het moment van oplevering.

Werking/constructief

De ophanging, verankering e.d. van kunstvoorwerp vertonen geen ernstige of serieuze gebreken.

Materiaal

Het oppervlak van het kunstvoorwerp vertoont incidenteel/plaatselijk lichte vervuiling die gemakkelijk is te verwijderen (voornamelijk stof). Op een enkele plaats kan er sprake zijn van een lichte, natuurlijke verkleuring van materialen (armatuur, overige (kunststof-)materialen die zijn toegepast.. Mechanische beschadigingen beperken zich tot hier en daar kleine krasjes (glas)

Basiskwaliteit

Het kunstvoorwerp is voor zover valt te beoordelen deskundig gemaakt en geassembleerd met gebruik van duurzame materialen en geavanceerde technologie.

conditie 2: goed

Het kunstvoorwerp vertoont incidenteel tot plaatselijk enkele geringe sporen van veroudering of lichte mechanische schade.

Werking/constructief

De bevestiging, ophanging, verankering e.d. vertonen geen ernstige of serieuze gebreken als gevolg van veroudering. De elektrische/elektronische installatie werkt naar behoren. Er is hooguit sprake (geweest) van enkele kortstondige storingen en/of een (inmiddels vervangen) defecte lichtbron.

Materiaal

Het oppervlak van het kunstvoorwerp vertoont plaatselijk serieuze vervuiling die nog betrekkelijk gemakkelijk is te verwijderen (vet- en vuilaanslag); buitenobjecten (geluidboxen; lichtkunst etc.) vertonen ook lichte algengroei. Plaatselijk kan er sprake zijn van verkleuring (verf/folie, kunststof) en oppervlakkige corrosie (toegepaste metalen, glas). Mechanische beschadigingen beperken zich tot plaatselijk lichte krassen.

Basiskwaliteit

Het kunstvoorwerp is voor zover valt te beoordelen deskundig gemaakt en geassembleerd met gebruik van duurzame materialen en geavanceerde technologie.

conditie 3: redelijk

Het kunstvoorwerp vertoont een enkel serieus gebrek in een gevorderd stadium zonder daardoor noemenswaard in zeggingskracht/artistieke waarde in te boeten.

Werking/constructief

De constructieve bouwdelen van het kunstwerk vertonen plaatselijk serieuze gebreken, bijvoorbeeld manco's aan de bevestiging/ophanging. Incidenteel zijn er storingen, valt de apparatuur uit en moeten defecte lichtbronnen worden vervangen. Vanwege o.a. de incidentele storingen blijft de apparatuur soms langere tijd buiten werking.

Materiaal

Het kunstvoorwerp vertoont op geregelde plaatsen serieuze verkleuring (door inwerking van licht en vocht) en vervuiling met algengroei, stof, vetaanslag, vliegenpoep, e.d. Plaatselijk kan het kunstvoorwerp serieuze mechanische schade (krassen, barsten, scheuren, slijtageplekken e.d.) hebben opgelopen als gevolg van (ondeskundig) gebruik en schoonmaakwerkzaamheden.

Basiskwaliteit

Restauraties/reparaties zijn goed tot redelijk uitgevoerd. Te vervangen onderdelen zijn ruim voor handen.

conditie 4: matig

Er is plaatselijk/regelmatig serieus verval door veroudering of serieuze mechanische schade in een gevorderd stadium wat afbreuk doet aan het kunstvoorwerp.

Werking/constructief

De constructieve bouwdelen van het kunstwerk vertonen plaatselijk serieuze gebreken, bijvoorbeeld manco's aan de bevestiging/opanging. Geregeld zijn er storingen, valt de apparatuur uit en raken lichtbronnen worden defect. Vanwege deze storingen blijft de apparatuur vaak langere tijd buiten werking.

Materiaal

Het kunstvoorwerp vertoont op geregelde plaatsen ernstige verkleuring (door inwerking van licht en vocht) en vervuiling met algengroei, stof, vetaanslag, vliegenpoep, e.d.

Op geregelde plaatsen kan het kunstvoorwerp ernstige mechanische schade (krassen, barsten, scheuren, slijtageplekken e.d.) hebben opgelopen als gevolg van (ondeskundig/onbevoegd) gebruik en schoonmaakwerkzaamheden.

Basiskwaliteit

De toegepaste technologie (bijv. software) is verouderd. Restauraties/repatries worden bemoeilijkt doordat onderdelen schaars zijn. Defecte lichtbronnen worden soms niet vervangen of vervangen door afwijkende exemplaren.

conditie 5: slecht

Er is plaatselijk/regelmatig/algemeen serieuze tot ernstige schade (vaak als gevolg van 'ongelukjes') in een gevorderd stadium wat sterk afbreuk doet aan het kunstvoorwerp.

Werking/constructief

De apparatuur is niet langer ingeschakeld vanwege achterstallig onderhoud of wordt gebruikt voor andere doeleinden (beeldschermen, geluidsapparatuur).

Materiaal

Het kunstvoorwerp vertoont algemeen een grote hoeveelheid ernstige vervuiling.

Het verval van toegepaste materialen is duidelijk zichtbaar in de vorm van ernstige verkleuringen, corrosie, verwerking, etc.

Ernstige mechanische schade komt tot uiting in de vorm van diepe krassen, scheuren en barsten. Enkele vitale onderdelen van het kunstwerk blijken te ontbreken.

Basiskwaliteit

De toegepaste technologie (bijv. software) is sterk verouderd. Restauraties/repatries worden bemoeilijkt doordat onderdelen niet of alleen tegen hoge kosten verkrijgbaar zijn. Defecte lichtbronnen worden vaak niet vervangen.

conditie 6: zeer slecht

De conditie van het kunstvoorwerp is zeer slecht, onherstelbaar en kan als verloren worden beschouwd.

4.7 Toegepaste kunst

4.7.1 Overzicht van vormgevingskunst

- Interieur vormgeving
- Landschapskunst / terrein vormgeving

4.7.2 Overzicht van kunstvoorwerpen

inbegrepen

Kunstvoorwerpen die betrekking hebben op het ontwerp van binnen en buitenruimten (respectievelijk interieurs en de bij gebouwen behorende terreinen/landen) als ook hun inrichting met o.a. meubilair.

Interieur vormgeving

'Interieur vormgeving' (verwant met binnenhuisarchitectuur) is erop gericht om de sfeer, het comfort, de esthetische beleving etc. van de leef-/werkruimte voor de bewoners/gebruikers te optimaliseren. Daarbij gaat het om de ruimte zelf (bijv. kleur- en materiaalgebruik van bouwdeelen als muren, vloeren, overspanningen e.d.) en/of om (een deel van) de daarin aanwezige gebruiksvoorwerpen zoals tafels, stoelen e.d. (inrichting). We zien in de Rvb-collectie voorbeelden van een totaalontwerp als ook van (delen) voor de inrichting, bijv. stoelen. In het eerste geval is de term *interieurdesign* van toepassing, in het tweede geval *productdesign* (toegepaste kunst).

Landschapskunst / terrein vormgeving

'Landschapskunst / terrein vormgeving' heeft –analoog aan interieur vormgeving - betrekking op het ontwerp van het gebouwterrein ('land') als geheel, als ook op gebruiksubjecten die onderdeel zijn van het terrein (o.a. meubilair, afscheiding, hek.) In het eerste geval is de term *terreindesign* van toepassing, in het tweede geval *productdesign* (toegepaste kunst). Een verwante discipline is tuin-/landschapsarchitectuur.

uitgesloten

Kunstvoorwerpen die gemaakt zijn van keramiek, glas of textiel behoren tot de categorie materiaal-specifiek, ondanks hun vaak functionele karakter, bijv. zonwering van textiel, glaswand als afscheiding of een keramische (mozaïek-) wand/vloer.

4.7.3 Registratiemethode

Bouwdeel	Weergave omvang	Annotaties/additionele informatie
- Interieur vormgeving - Landschaps-kunst / terrein vormgeving	pm m ² / m ¹	- naam kunstenaar - jaartal - locatie - beschrijving van het kunstvoorwerp (wat wil het laten zien, horen e.d. uit welke onderdelen bestaat het) - technische gegevens

4.7.4 Relevante inspectiepunten

4.7.5 Gebreken

Gebreken locatie			15. interieur vormgeving		16 landschaps-kunst/terrein vormgeving			
			interieur design	productdesign	terreindesign	productdesign		
Gebreken locatie	basiskwaliteit	verstoord zicht op kunstvoorwerp	x	x		x	x	
		onvoldoende bescherming			x			x
		nabijheid van begroeiing						x
Gebreken kunstvoorwerpen	constructief primair	vervorming, doorbuiging, verzakking constructief	x	x				
		verzakking fundering / sokkel				x	x	
		manco verankering constructief				x		
	materiaal intrinsiek	ongedierte, houtaantasters				x	x	
		houtrot				x	x	
		corrosie				x	x	
		carbonatatie				x	x	
		krassen, deuken, butsen	x	x		x	x	
	basiskwaliteit	loszittende en/of ontbrekende onderdelen	x	x		x	x	
	constructief secundair	vervorming, doorbuiging, verzakking niet constructief	x	x		x	x	
		manco verankering niet constructief				x	x	
	materiaal oppervlak	vuil/stof/roet aanslag	x	x		x	x	
		aangroei mos- en algen				x	x	
		vlekken, strepen / vegen / bekladding	x	x		x	x	
		verfspatten	x	x		x	x	
		slijtage, kale en/of schrale plekken	x	x		x	x	
		verkleuring / verwerking	x	x		x	x	

4.7.6 Genormeerde conditie-omschrijving

conditie 1: uitstekend

De conditie van het kunstzinnig vormgegeven interieur/terrein is afgezien van geringe sporen van de tijd goeddeels in overeenstemming met de conditie waarin het interieur/terrein werd opgeleverd.

Werking/constructief

Constructieve bouwdelen van interieur, terrein (zie Bouwkunde) en design producten (meubilair, hek e.d.) vertonen geen serieuze of ernstige gebreken.

Materiaal

De vormgevingsbepalende bouwdelen vertonen incidenteel/plaatselijk lichte vervuiling die gemakkelijk is te verwijderen (alg, mos, stof). Op een enkele plaats kan er sprake zijn van een lichte, natuurlijke verkleuring. Mechanische beschadigingen beperken zich tot hier en daar kleine krasjes en vegen.

Basiskwaliteit

Het interieur- en terreinontwerp als de daarin opgenomen designproducten zijn zover valt te beoordelen deugdelijk gerealiseerd met gebruik van duurzame materialen.

conditie 2: goed

Het ontworpen interieur/terrein vertoont incidenteel tot plaatselijk enkele geringe sporen van veroudering of lichte mechanische schade.

Werking/constructief

Constructieve bouwdelen van interieur, terrein (zie Bouwkunde) en design producten zoals meubilair vertonen geen serieuze of ernstige gebreken.

Materiaal

Plaatselijk is er sprake van serieuze vervuiling die nog betrekkelijk gemakkelijk is te verwijderen (mos, algen, vuilaanslag). Plaatselijk kan er sprake zijn van verkleuring (van de verf), uitslag, oppervlakkige corrosie e.d. Mechanische beschadigingen beperken zich tot plaatselijk lichte krassen en busjes. Incidenteel zijn beginnende krimpstrepen of krimprijen en enkele kale (verf-) plekken of beginnende roestvorming waarneembaar.

Basiskwaliteit

Het interieur- en terreinontwerp als de daarin opgenomen designproducten zijn zover valt te beoordelen deugdelijk gerealiseerd met gebruik van duurzame materialen.

conditie 3: redelijk

Het kunstvoorwerp vertoont een enkel serieus gebrek in een gevorderd stadium zonder daardoor noemenswaard in zeggingskracht/artistische waarde in te boeten.

Werking/constructief

Constructieve bouwdelen van interieur, terrein (zie Bouwkunde) en design producten zoals meubilair vertonen incidenteel serieuze of ernstige gebreken in de vorm van scheefstand, verzakking, scheuren, etc.

Materiaal

De ontwerpbepalende bouwdelen van het interieur/terrein en/of de design producten vertonen een aanzienlijke hoeveelheid serieuze vervuiling als algengroei, mosaanslag, stof, vetaanslag, verfspatten en vliegen- of vogelpoep. Plaatselijk kan er sprake zijn van serieuze mechanische schade (krassen, barsten, afgebroken delen e.d. hebben opgelopen als gevolg van o.a. schoonmaak- of tuinwerkzaamheden. Waar verf is toegepast doen zich op verschillende plaatsen kale plekken voor (vooral op hoeken en randen) als ook blaas- en craquelure-vorming in een gevorderd stadium. Op een enkele plaats kan de verf of folie op hout, kunststof, metaal e.d. loslaten.

Verschiede materialen van het interieur- en terreinontwerp als ook de designproducten laten een serieuze verkleuring zien. Serieuze gebreken aan steensoorten/beton als afschilfering, afbrokkeling en scheurvorming komen plaatselijk voor. Toegepaste metalen zijn op verschillende plaatsen gecorrodeerd.

Basiskwaliteit

Restauraties zijn goed tot redelijk uitgevoerd.

conditie 4: matig

Er is plaatselijk/regelmatig serieus verval door veroudering of serieuze mechanische schade in een gevorderd stadium wat afbreuk doet aan het kunstvoorwerp.

Werking/constructief

De veroudering van de constructieve bouwdelen manifesteert zich door aanzienlijke verzakking, scheefstand of vervorming. Door o.a. corrodatie of andere gebreken wordt beweging van onderdelen bemoeilijkt.

Materiaal

De ontwerpbepalende bouwdelen van het interieur/terrein en/of de design producten vertonen een grote hoeveelheid hardnekkige en moeilijk te verwijderen vervuiling als algen, mos, roet, verfspatten, en/of vogelpoep. Op geregelde plaatsen kunnen de designproducten ernstige mechanische schade hebben opgelopen in de vorm van diepe krassen, butsen, scheuren en barsten als gevolg van schoonmaak- of tuinwerkzaamheden, overmatig gebruik of vandalisme.

Verflagen laten kale plekken en blaasvorming zien als ook craquelures in een vergevorderd stadium. Betonbouwdelen zijn plaatselijke aangetast door carbonatatie waardoor corrodatie van de eventuele wapening dreigt. Corrodatie van metalen bouwdelen (bijv. hekwerk) is in een gevorderd stadium.

Basiskwaliteit

Restauraties zijn matig uitgevoerd.

conditie 5: slecht

Er is plaatselijk/regelmatig/algemeen serieuze tot ernstige schade (vaak als gevolg van 'ongelukjes') in een gevorderd stadium wat sterk afbreuk doet aan het kunstvoorwerp.

Werking/constructief

De veroudering van de constructieve bouwdelen manifesteert zich door aanzienlijke verzakking, scheefstand of vervorming. Meubilair staat niet stabiel, hekken gaan moeizaam open/dicht, e.d.

Materiaal

De ontwerpbepalende bouwdelen van het interieur/terrein en/of de design producten vertonen algemeen een grote hoeveelheid ernstige vervuiling als algen, mos- en roetaanslag, verfspatten, bekladding, kouwgomresten en/of vogelpoep. Het toegepaste materiaal heeft ernstige mechanische schade opgelopen in de vorm van diepe krassen, butsen, scheuren, barsten, afgebroken onderdelen als gevolg van schoonmaak- of tuinwerkzaamheden. De designproducten hebben verregaande sleetse plekken. Loslatende verf, blaasvorming, openstaande craquelures zijn een algemeen voorkomend verschijnsel.

Betonbouwdelen zijn op regelde plaatsen ernstig aangetast door carbonatatie waardoor corrosie van de eventuele wapening dreigt. Corrosie van metalen bouwdelen (bijv. hekwerk) is in een vergevorderd stadium.

Basiskwaliteit

Restauraties zijn slecht uitgevoerd.

conditie 6: zeer slecht

De conditie van het kunstvoorwerp is zeer slecht, onherstelbaar en kan als verloren worden beschouwd.

4.8 Overige kunstuitingen

4.8.1 Overzicht kunstvoorwerpen

(voorbeeldfoto's van elke van de genoemde kunstwerken invoegen)

4.8.2 Overzicht van kunstvoorwerpen

inbegrepen

Alle kunstuitingen die op basis van hun uiterlijke kenmerken niet in te delen zijn in een van de voornoemde categorieën.

uitgesloten

4.8.3 Registratiemethode

Bouwdeel	Weergave omvang	Annotaties/additionele informatie
-	pm	<ul style="list-style-type: none">- naam kunstenaar- jaartal- locatie- beschrijving van het kunstvoorwerp (wat wil het laten zien, horen e.d. uit welke onderdelen bestaat het)- technische gegevens

4.8.4 Relevante inspectiepunten

4.8.5 Gebreken

Gebreken locatie	basiskwaliteit	verstoord zicht op kunstvoorwerp	x
		onvoldoende bescherming	x
		nabijheid van begroeiing	x
		verhoogd risico op schade	x
		ongunstige klimaatcondities	x
werking primair	bewegende delen geblokkeerd	x	
constructief primair	vervorming, doorbuiging, verzakking constructief	breuk constructief	x
		loslatende lijnverbinding	x
materiaal intrinsiek	aantasting	onthechting: losliggende onderdelen, loslaten verf/filmlaag/folie	x
		schade aan randen/hoeken	x
		deuk/doordruk	x
		corrosie	x
		gleeën/scheuren/rafels	x
basiskwaliteit	ondeskundige restauratie	installatie uitgeschakeld	x
		afnemende kwaliteit	x
constructief secundair	vervorming, doorbuiging, verzakking niet constructief	(krimp-)scheuren niet constructief	x
		breuk niet constructief	x
Gebreken kunstvoorwerpen	materiaal oppervlak	uitwerpselen	x
		vuil/stof/roet aanslag	x
		verstoffing	x
		aangroei mos- en algen	x
		vlekken, strepen / vegen / bekladding	x
		verfspatten	x
		slijtage, kale en/of schrale plekken	x
		verkleuring / verwerking	x
		craquelures / barstvorming, haarscheuren	x
		krassen, deuken, butsen	x
		vergeelde vernis	x
		vochtkringen	x
		onthechting: losliggende onderdelen, loslaten verf/filmlaag/folie	x
			17. overige kunstvormen

4.8.6 Genormeerde conditie-omschrijving

conditie 1: uitstekend

Werking/constructief

Materiaal

Basiskwaliteit

conditie 2: goed

Werking/constructief

Materiaal

Basiskwaliteit

conditie 3: redelijk

Werking/constructief

Materiaal

Basiskwaliteit

conditie 4: matig

Werking/constructief

Materiaal

Basiskwaliteit

conditie 5: slecht

Werking/constructief

Materiaal

Basiskwaliteit

conditie 6: zeer slecht

De conditie van het kunstvoorwerp is zeer slecht, onherstelbaar en kan als verloren worden beschouwd.

5

Onderhoudscycli kunstvoorwerpen

Vervangende maatregelen zijn niet van toepassing op kunstvoorwerpen en bouwdelen van historische waarde.
Tussentijds noodzakelijk onderhoud is niet vermeld.

6

Standaard Bouwdelen Lijst (SBL)

Discipline	Groep kunstvorm	Code	Bouwdeel omschrijving	Kunstvorm	Eenheid
S	A. Techniek vlak (1)	781050	Schilderij / paneel	1.	st.
S	A. Techniek vlak (1)	781057	Tekening	2.	st.
S	A. Techniek vlak (1)	781051	Grafiek / collage	3.	st.
S	A. Techniek vlak (1)	781052	Foto	4.	st.
S	B. Techniek vlak (2)	781063	Wand- en plafondschildering	5.	m ²
S	B. Techniek vlak (2)	781061	Mozaïek / Intarsia	6.	m ²
S	C. Techniek ruimtelijk	781054	Sculptuur / plastic	7.	st.
S	C. Techniek ruimtelijk	781064	Reliëf	8.	st.
S	C. Techniek ruimtelijk	781055	Installaties	9.	pm
S	D. Materiaal specifiek	781053	Keramiëk	10.	st.
S	D. Materiaal specifiek	781058	Glas kunst / Glazenierkunst	11.	m ²
S	D. Materiaal specifiek	781056	Textielkunst	12.	m ²
S	E. Technologie	781066	Lichtkunst	13.	pm
S	E. Technologie	781067	Audio visuele kunst en nieuwe media	14.	pm
S	F. Toegepaste kunst	781062	Interieur vormgeving	15.	pm
S	F. Toegepaste kunst	781059	Landschapskunst / terrein vormgeving	16.	m ² /m ¹
S	G. Overige	781069	Overige Kunstvormen	17.	pm
S		781060	VERVALLEN		
S		781065	VERVALLEN		

Dit is een uitgave van het Rijksvastgoedbedrijf

www.rijksvastgoedbedrijf.nl

December 2017